

PROJEKTU UN KVALITĀTES VADĪBA

**APTAUJA PAR ASISTENTA PAKALPOJUMA
PAŠVALDĪBĀ SAŅĒMĒJU VIEDOKLI SAISTĪBĀ AR
VEIKTAJĀM IZMAIŅĀM ASISTENTA PAKALPOJUMA
NODROŠINĀŠANĀ**

ANALĪTISKĀ ATSKAITE

Labklājības ministrija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Rīga 2021

SATURA RĀDĪTĀJS

Aptaujas mērķi un metodika	1
Galvenie secinājumi	2
Aptaujas dalībnieku raksturojums	5
Aptaujas dalībnieku viedokļi par asistenta pakalpojumu pašvaldībā	11
Pakalpojuma izmaiņu no 01.07.2021 vērtējums	11
Transporta izdevumu kompensēšanas kārtības vērtējums	29

APTAUJAS MĒRĶI UN METODIKA

Aptaujas par asistenta pakalpojuma pašvaldībā saņēmēju viedokli saistībā ar veiktajām izmaiņām asistenta pakalpojuma nodrošināšanā mērķis ir veikt asistenta pakalpojuma pašvaldībā, augstskolā un koledžā (turpmāk – asistenta pakalpojums) saņēmēju aptauju par apmierinātību ar asistenta pakalpojumu, lai novērtētu tiesiskā regulējuma par asistenta pakalpojuma nodrošināšanu ietekmi uz personas iespēju saņemt viņa vajadzībām atbilstošu pakalpojumu.

Lai sasniegtu aptaujas mērķi, tika veikti sekojoši uzdevumi:

- 1) izstrādāta aptaujas anketa latviešu un krievu valodā;
- 2) aptaujas anketas ievietotas interneta vietnē <https://visidati.lv/>;
- 3) laika posmā no 16.10.2021 līdz 25.10.2021 veikta anketas pilotāža, saņemot 19 respondentu atbildes;
- 4) atbilstoši pilotaptaujas rezultātiem, veikta anketas pilnveidošana;
- 5) 26.10.2021 uzsākta tiešsaistes aptauja un tā noslēgta 08.11.2021.

Kopā aptaujā piedalījās 760 personas ar invaliditāti, viņu ģimenes locekļi, radnieki un uzticības personas. No visām iesniegtajām anketām 4 tika atzītas par nederīgām, līdz ar to aptaujas apkopojumā tika vērtētas 756 respondentu sniegtās atbildes. Iegūtie dati tika svērti pēc dzimuma struktūras.

Vienlaikus jāņem vērā, ka ar tiešsaistes aptaujas palīdzību sasniegtie respondenti (personas ar invaliditāti, viņu ģimenes locekļi, radnieki un uzticības personas) un viņu sniegtās atbildes var atšķirties no viedokļa, kas tiktu iegūts, ja tiktu aptaujātas tikai personas, kas saņem asistenta pakalpojumu. Tomēr iegūtās atbildes var tikt izmantotas, lai saprastu vispārējās tendences apmierinātībā ar asistenta pakalpojumu saistībā ar veiktajām izmaiņām pakalpojuma nodrošināšanā.

Atskaites tekstā lasīšanas ērtības labad lietotie nosaukumi “jaunie nosacījumi”, “jaunais pakalpojums”, “jaunā pakalpojuma kārtība” apzīmē asistenta pakalpojumu atbilstoši regulējumam, kas stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā, savukārt nosaukumi “iepriekšējie nosacījumi”, “iepriekšējā kārtība”, “vecā kārtība” apzīmē asistenta pakalpojumu atbilstoši regulējumam, kas bija spēkā līdz 2021. gada 1. jūlijam.

GALVENIE SECINĀJUMI

Vērtējot galvenos iemeslus, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā (neizdalot atsevišķi veco un jauno kārtību), jāsecina, ka cilvēki ar invaliditāti asistenta pakalpojumu galvenokārt pieprasa, lai apmierinātu vajadzības pēc saskarsmes ar citiem cilvēkiem, kā arī saņemtu veselības aprūpes pakalpojumus. Atbilstoši saņemtajām atbildēm, visbiežāk asistenta pakalpojumu pieprasa, lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus (tā uzskata puse respondentu jeb 50.7%). Acīmredzami šī iemesla lielo īpatsvaru visu iemeslu vidū, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā, nosaka tas, ka tādējādi asistents palīdz veikt katram cilvēkam nepieciešamas ikdienas darbības un apmierināt sadzīves vajadzības, kamēr citi iemesli attiecas tikai uz noteiktām cilvēku ar invaliditāti grupām (piem., tiem, kuri mācās, kuri strādā utt.). Aplūkojot dažāda vecuma grupu respondentu atbildes uz jautājumu par galvenajiem iemesliem, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā, jāsecina, ka respondenti pieprasījuši asistenta pakalpojumu, lai spētu pildīt savai vecuma grupai raksturīgās sociālās lomas un apmierinātu vajadzības. Tajā pat laikā jāatzīst, ka respondentu atbildes par biežākajiem asistenta pakalpojuma pieprasīšanas iemesliem (iespējas pastaigāties, satikties, kultūra, sports sabiedriskie pasākumi) atšķiras no pakalpojuma ieviešanas galvenā mērķa – palīdzēt nokļūt darba vietā un izglītības iestādē, pakalpojumu saņemšanas vietā, lai veicinātu sociālekonomisko aktivitāti.

Puse visu respondentu par izmaiņām asistenta pakalpojumā, kuras stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā, ir uzzinājuši no sociālā dienesta (50.7%). Kā nākamās izplatītākos informācijas avotus respondenti minējuši sociālos tīklus (28.5%) un internetu (26.0%). Jāatzīmē, ka lauku teritorijās (ciemos, mazciemos, viensētās) dzīvojoši respondenti salīdzinoši biežāk par citiem respondentiem informāciju ir ieguvuši no sociālā dienesta (66.8%) un no Labklājības ministrijas (15.8%). Savukārt, nepilngadīgās personas ar invaliditāti visbiežāk informāciju par izmaiņām asistenta pakalpojumā ir ieguvušas no sociālajiem tīkliem (43.8%), kam kā nākamais biežāk izmantotais informācijas avots seko sociālais dienests (38.0%). Atbildes liecina, ka tieši pašvaldību sociālie dienesti ir tie, kas ir spējuši sasniegt cilvēkus ar invaliditāti visveiksmīgāk un būtu izmantojami kā nozīmīgs resurss cilvēku ar invaliditāti informēšanā arī turpmāk.

Aptaujas rezultāti liecina, ka vairāk nekā puse respondentu (58%) turpina saņemt asistenta pakalpojumu atbilstoši nosacījumiem, kuri stājās spēkā 01.07.2021, savukārt 25% turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši nosacījumiem, kas bija spēkā līdz 01.07.2021. Situācija, kad katrs ceturtais asistenta pakalpojuma saņēmējs ir izvēlējies saglabāt iepriekšējos nosacījumus, liecina, ka jaunais regulējums ceturtajai daļai asistenta pakalpojuma saņēmējiem varētu pasliktināt pakalpojuma saņemšanas nosacījumus vai arī šī pakalpojuma saņēmēju daļa ir apmierināta ar saņemtā pakalpojuma apjomu un nesteidzas pieprasīt pakalpojumu pēc jaunās kārtības nemaz nezīnot, vai tā piešķirtais apjoms būtu lielāks vai mazāks.

Visbiežāk minētais iemesls, kādēļ asistenta pakalpojuma pašvaldībā saņēmēji turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši regulējumam, kurš bija spēkā līdz 01.07.2021., ir apgalvojums, ka regulējuma nosacījumi, kuri bija spēkā līdz 01.07.2021., personai ir izdevīgāki (44%). Ņemot vērā, ka otrs biežāk minētais iemesls ir sociālā dienesta ieteikums šādi rīkoties (26%), jāsecina, ka 70% šīs respondentu grupas pārstāvjiem pakalpojuma jaunais regulējums pasliktinātu pakalpojuma saņemšanas nosacījumus.

Nospiedošais vairākums to respondentu, kuri izteikuši viedokli, ka vecā regulējuma nosacījumi tiem ir izdevīgāki, uzskata, ka pēc jaunajiem nosacījumiem tie saņems mazāku stundu skaitu (71.3%). Savukārt katrs ceturtais uzskata, ka pēc jaunajiem nosacījumiem pastāv iespēja, ka asistenta pakalpojumu var nepiešķirt vispār (26.6%), bet katram piektajam (20.9%) jaunie nosacījumi rada neizdevīgākus transporta nosacījumus.

Kā minēts iepriekš, vairāk nekā puse visu aptaujas dalībnieku (58.3%) turpina saņemt asistenta pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, kas stājās spēkā 01.07.2021. Izmaiņas pakalpojuma apjomā, kuru saņem šīs respondentu grupas pārstāvji, var liecināt par to, ka jaunais regulējums samazina piešķirto stundu apjomu. No stundu sadalījuma izmaiņām pirms un pēc pakalpojuma regulējuma maiņas var secināt, ka no tiem 140 pakalpojuma saņēmējiem, kuri tagad pakalpojumu saņem 30 stundu apjomā, iepriekš pakalpojumu līdz 30 stundām ir saņēmuši 46 personas, bet 94 personas iepriekš bija saņēmušas lielāku stundu apjomu. Savukārt no tiem 156 pakalpojuma saņēmējiem, kuriem tagad piešķirtas 80 pakalpojuma stundas, iepriekš līdz 80 stundām bija saņēmuši 82 personas, bet 74 personas iepriekš bija saņēmušas lielāku stundu apjomu. Tomēr viennozīmīgi nevar secināt, ka asistenta pakalpojuma saņēmēju regulējums, kurš stājās spēkā 01.07.2021, ir pasliktinājis pakalpojuma saņemšanas nosacījumus, jo daļai pakalpojumu saņēmēju situācija varētu būt pasliktinājusies, bet daļai jaunie nosacījumi ir radījuši labvēlīgāku situāciju.

Tajā pat laikā gandrīz 2/3 to respondentu, kuri saņem pakalpojumu saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem, ir apmierināti ar asistenta pakalpojumu kopumā. Vēl lielāka apmierinātība vērojama attiecībā uz sociālā dienesta darbībām – ar skaidrojumu sociālajā dienestā par izmaiņām asistenta pakalpojumā ir apmierināti 67% respondentu, 62% respondentu apmierina sociālā dienesta veiktais izvērtējums ar anketu, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu. Vislielākā apmierinātība to respondentu vidū, kuri saņem pakalpojumu saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem, ir ar sociālā dienesta darbinieka attieksmi, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu – 77% apmierināto, turklāt novadu pilsētās un lauku teritorijās dzīvojošie respondenti ir salīdzinoši vēl apmierinātāki – attiecīgi 86% un 81%. Tāpat vērojama ļoti augsta kopējā apmierinātība ar jaunā asistenta pakalpojuma atskaišu iesniegšanas kārtību sociālajā dienestā – 81% apmierināto.

Salīdzinoši vismazākā apmierinātība vērojama attiecībā uz stundu apjomu, kas piešķirts pēc jaunās pakalpojuma kārtības – lai gan ar to ir apmierināti 57% respondentu, tomēr šajā jautājumā ir vērojams arī salīdzinoši liels neapmierināto pakalpojuma saņēmēju skaits – 39%, no kuriem 28% ir pilnībā neapmierināti un 11% daļēji neapmierināti. Neapmierināto respondentu skaits ar pēc jaunās pakalpojuma kārtības piešķirto stundu apjomu būtiski neatšķiras pēc pakalpojuma saņēmēja mērķa grupas – 39% nepilngadīgu personu ar invaliditāti, 41% pilngadīgu personu ar invaliditāti kopš bērnības un 37% pilngadīgu personu ar invaliditāti, kurai invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas. Tajā pat laikā jāpiebilst, ka pirms nosacījumu maiņas daļa pakalpojuma saņēmēju asistenta pakalpojumu saņēma bez kritiska vajadzību pēc pakalpojuma izvērtējuma (bez izvērtējuma, vai nepieciešams asistents, kas palīdz pārvietoties). Attiecīgi fakts, ka persona iepriekš saņēma pakalpojumu un tagad vairs nesaņems vai saņems mazākā apjomā, viennozīmīgi neliecina, ka nosacījumi ir pasliktinājušies, bet gan arī to, ka personai nav nepieciešama palīdzība pārvietoties vai tā ir nepieciešama mazākā apjomā.

Katram otram aptaujas dalībniekam papildus piešķirtajam asistenta pakalpojumam ir nepieciešama papildus palīdzība, lai saņemtu veselībai būtiskus pakalpojumus. Aptuveni puse asistenta pakalpojuma saņēmēju saņem papildus līdzcilvēku palīdzību, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības,

terapijas pakalpojumus, tāds pats skaits respondentu izmanto papildus palīdzību, lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus, bet 46% lai saņemtu regulārus (vismaz 4 reizes mēnesī) veselības aprūpes pakalpojumus.

Nedaudz vairāk kā trešā daļa nepilngadīgo personu ar invaliditāti papildus asistenta pakalpojumam saņem arī aprūpes mājās pakalpojumu. Salīdzinoši visvairāk aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju vidū ir personas ar garīga rakstura traucējumiem. Tomēr neatkarīgi no funkcionālo traucējumu veida, $\frac{3}{4}$ nepilngadīgo personu ar invaliditāti, kuras papildus asistenta pakalpojumam saņem arī aprūpes mājās pakalpojumu, uzskata, ka, lai nodrošinātu vajadzību pēc aprūpes un pārvietošanās atbalsta bērnam, asistenta un aprūpes pakalpojuma apjoms kopā ir nepietiekams.

Aptuveni katrs ceturtais aptaujas dalībnieks, kurš asistenta pakalpojumu saņem pēc jaunajiem nosacījumiem, saņem arī transporta izdevumu kompensāciju. Respondentu atbildes uzrāda satraucošu situāciju, kad 39.7% asistenta pakalpojumu saņēmējiem apgalvo, ka nav informēti par transporta izdevumu kompensāciju saņemšanas iespēju. Salīdzinoši visvairāk to respondentu, kuri nav informēti par transporta izdevumu kompensāciju saņemšanas iespēju, dzīvo Rīgā.

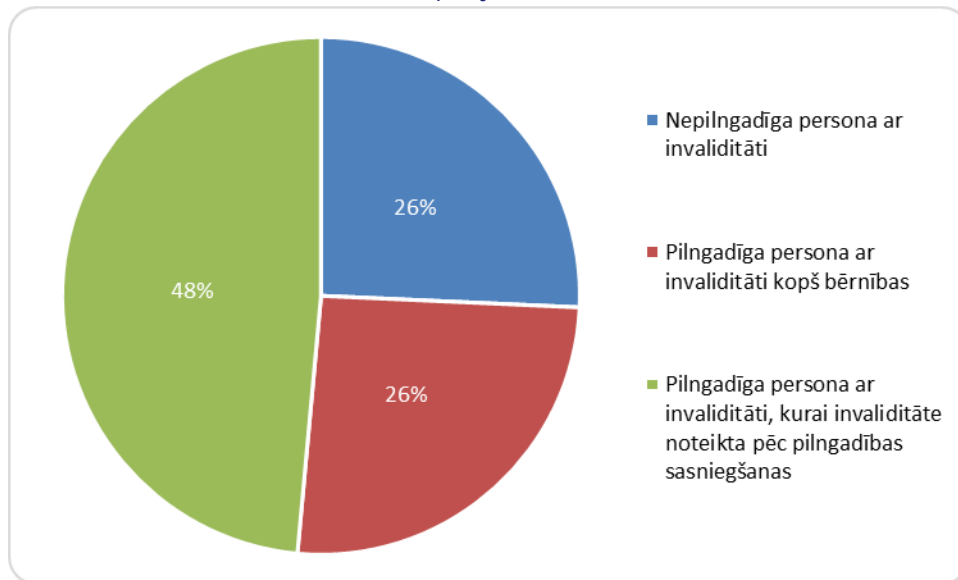
Kopumā pusei respondentu nav viedokļa par transporta izdevumu kompensēšanas nosacījumiem jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā – noteiktajiem dienas/ mēneša/ gada limitiem vai jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti, kas varētu būt skaidrojams ar to, ka ievērojama daļa respondentu transporta izdevumu kompensācijas nav izmantojuši. Savukārt to respondentu vidū, kuri saņem transporta kompensācijas, ir vērojama salīdzinoši liela apmierinātība ar jaunajiem transporta izdevumu kompensēšanas nosacījumiem – gandrīz 2/3 respondentu, kuri saņem transporta izdevumu kompensāciju jaunajā asistenta pakalpojumā, ir apmierināti ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem dienas/ mēneša/ gada limitiem, bet vairāk kā puse ir apmierināti ar jaunajā kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti.

Galvenie iemesli, kādēļ asistenta pakalpojuma saņēmējiem ir nepieciešama transporta izdevumu kompensācija, ir veselības aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu un dažādu terapiju saņemšanai, kā arī tādu vietu apmeklēšanai, kā bankas, iestādes, sports, u.c.

APTAUJAS DALĪBNIKU RAKSTUROJUMS

Puse no visiem respondentiem pārstāv pilngadīgas personas ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas (49%). Abas pārējās respondentu grupas – pilngadīgas personas ar invaliditāti kopš bērnības un nepilngadīgas personas ar invaliditāti pārstāvētas proporcionāli 26% apmērā katra.

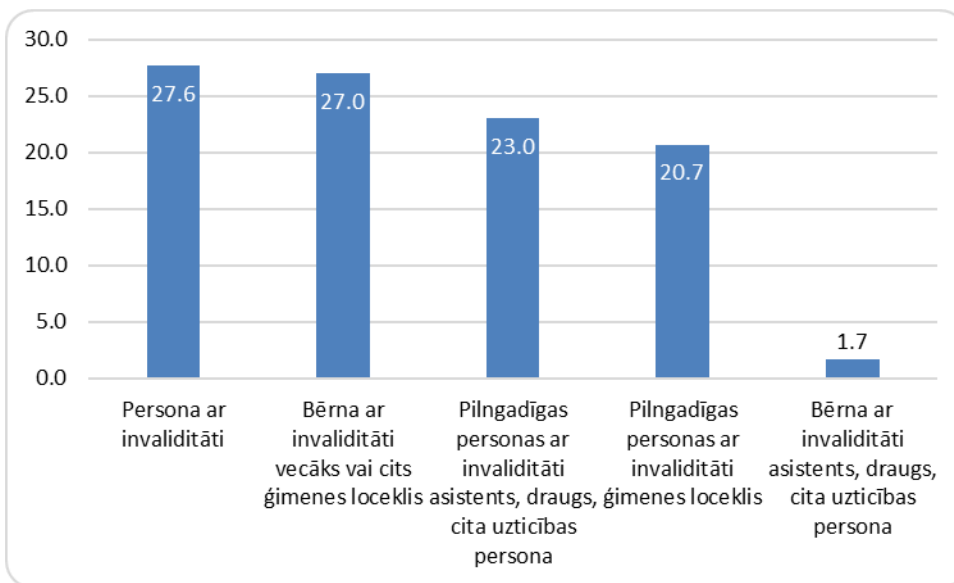
1.att. Aptaujas dalībnieki

Bāze: visi respondenti (N=756)

Salīdzinoši visvairāk aptaujas anketas aizpildījušas pašas personas ar invaliditāti (27.6%) un bērnu ar invaliditāti vecāki vai citi ģimenes locekļi (27%). Ņemot vērā to, ka no visiem respondentiem 25% ir nepilngadīgas personas ar invaliditāti (193 personas), bet 27% respondentu (204 personas) norādījuši, ka viņi ir bērna ar invaliditāti vecāks vai cits ģimenes loceklis, secināms, ka 11 respondentu sevi norādījuši kā vecāku vai citu ģimenes locekli jau pilngadīgam bērnam. Pēc anketu aizpildīšanas biežuma šīm divām respondentu grupām seko pilngadīgas personas ar invaliditāti asistenti, draugi, citas uzticības personas (23%) un pilngadīgas personas ar invaliditāti ģimenes locekļi (20.7%), bet visretāk anketu aizpildīšanā piedalījušies bērna ar invaliditāti asistents, draugs, cita uzticības persona (1.7%)

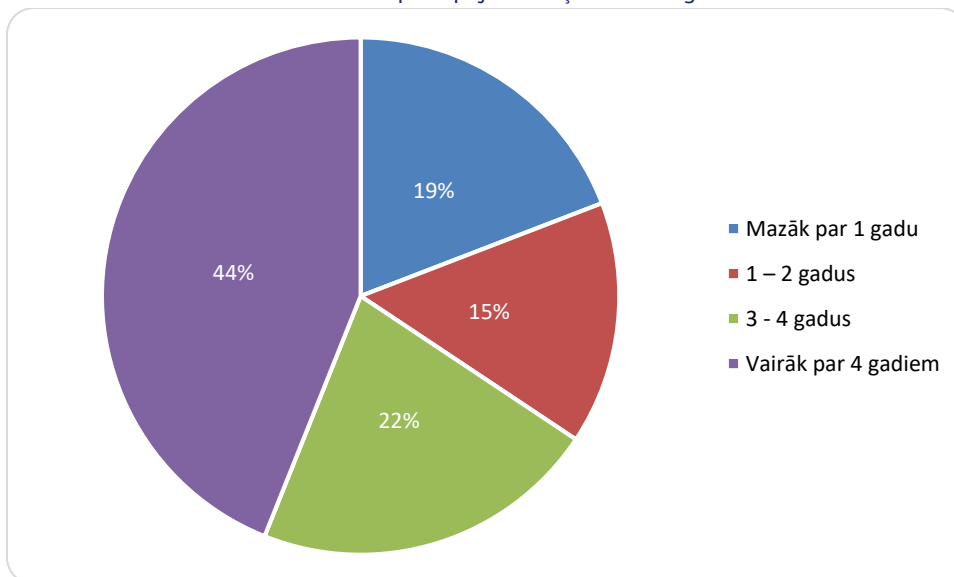
2.att. Aptaujas dalībnieks, kurš aizpilda anketu (%)

Bāze: visi respondenti (N=756)

Raksturojot aptaujas dalībniekus pēc asistenta pakalpojuma saņemšanas ilguma pašvaldībā, jāsecina, ka aptuveni divas trešdaļas respondentu (66%) pakalpojumu saņem ilgāk par 2 gadiem, t.sk. 22% asistenta pakalpojumu saņem 3 – 4 gadus, bet 44% to saņem ilgāk par 4 gadiem. Vismazāk respondentu vidū ir to, kuri asistenta pakalpojumu pašvaldībā saņem mazāk par gadu (19%) un 1 – 2 gadus (15%).

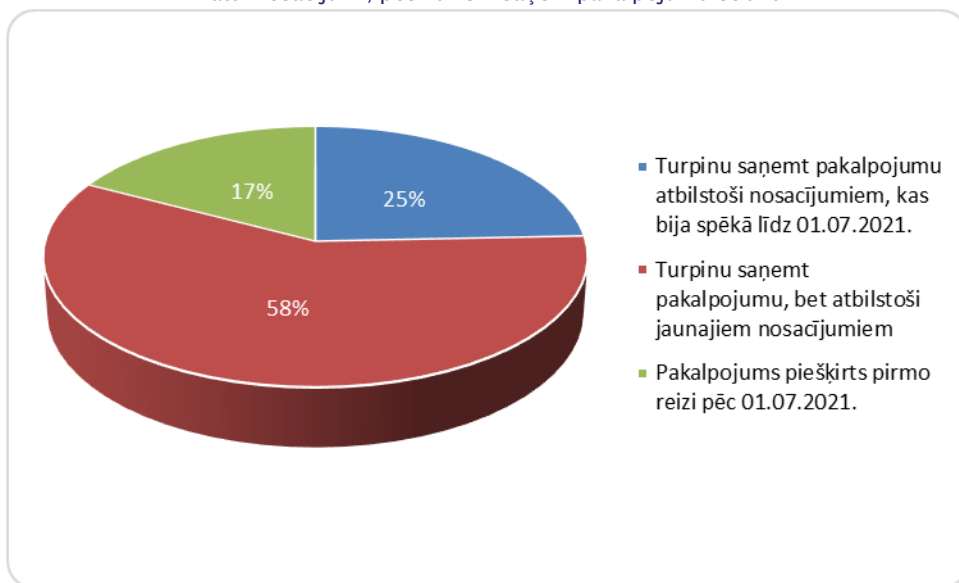
3.att. Asistenta pakalpojuma saņemšanas ilgums

Bāze: visi respondenti (N=756)

Vairāk nekā puse aptaujas dalībnieku (58%) turpina saņemt pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, kuri stājās spēkā 01.07.2021, savukārt katrs ceturtais aptaujas dalībnieks (25%) turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši nosacījumiem, kas bija spēkā līdz 01.07.2021. 17% respondentu asistenta pakalpojums pašvaldībā piešķirts pirmo reizi pēc 01.07.2021.

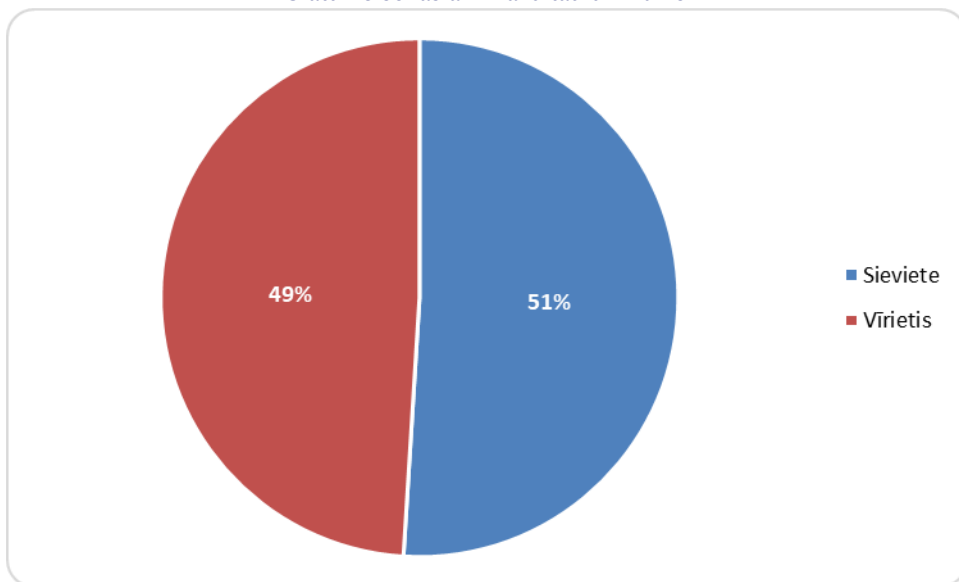
4.att. Nosacījumi, pēc kuriem saņem pakalpojumu šobrīd

Bāze: visi respondenti (N=756)

Respondentu sadalījums pēc dzimuma ir atbilstošs visu asistenta pakalpojuma saņēmēju jeb ģenerālkopas dzimuma struktūrai.

5.att. Personas ar invaliditāti dzimums

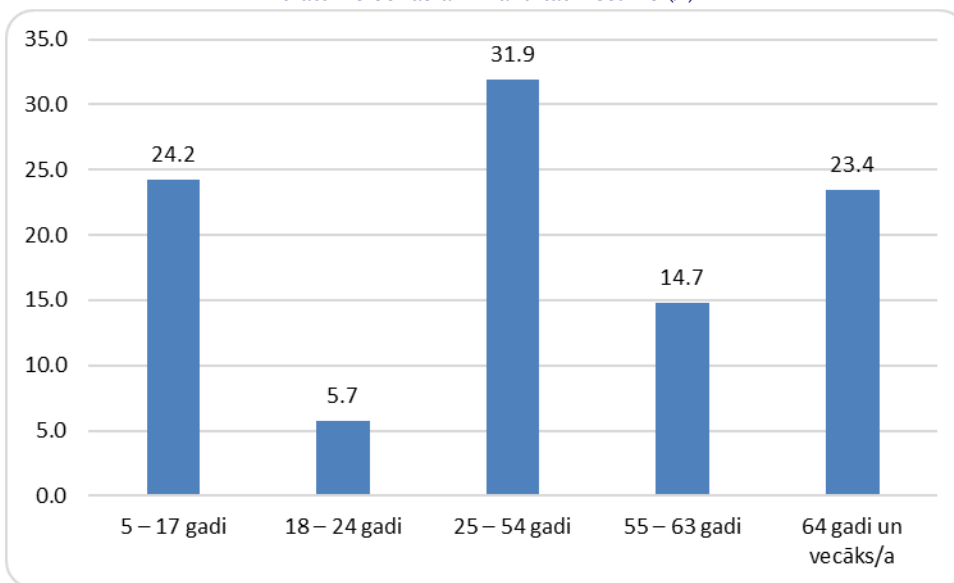

Bāze: visi respondenti (N=756)

Aptaujas dalībnieku vecuma struktūras sadalījums liecina, ka visvairāk pārstāvētā vecuma grupa ir vecumā no 25 – 54 gadiem – aptuveni katrs trešais respondents (31.9%) ir piederīgs šai vecuma grupai. Katrs ceturtais aptaujas dalībnieks (24.2%) ir nepilngadīgs asistenta pakalpojuma saņēmējs un aptuveni tāds pats

skaitis ir to, kuru vecums ir 64 gadi un vairāk (23.4%). Jāpiebilst, ka aptuveni 10 respondenti varētu būt kļūdījušies atbildot uz šo jautājumu, jo 24.2% aptaujas dalībnieku norādījuši savu vecumu 5 – 17 gadi, bet 26% norādījuši, ka ir bērni ar invaliditāti. Vismazāk aptaujā pārstāvēti pakalpojuma saņēmēji pirmspensijas vecumā no 55 līdz 63 gadiem (14.7%) un jaunieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem (5.7%).

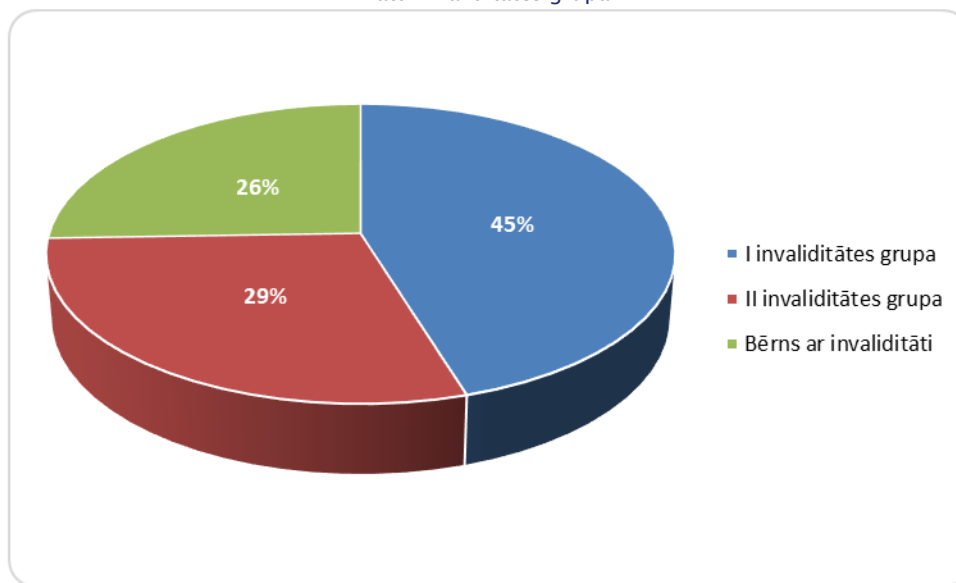
6.att. Personas ar invaliditāti vecums (%)

Bāze: visi respondenti (N=756)

Pēc invaliditātes grupas visvairāk aptaujā pārstāvēts personu ar I invaliditātes grupu viedoklis (45%), Personas ar II invaliditātes grupu un bērni ar invaliditāti aptaujā pārstāvēti aptuveni vienādā īpatsvarā – attiecīgi 29% un 26%.

7.att. Invaliditātes grupa

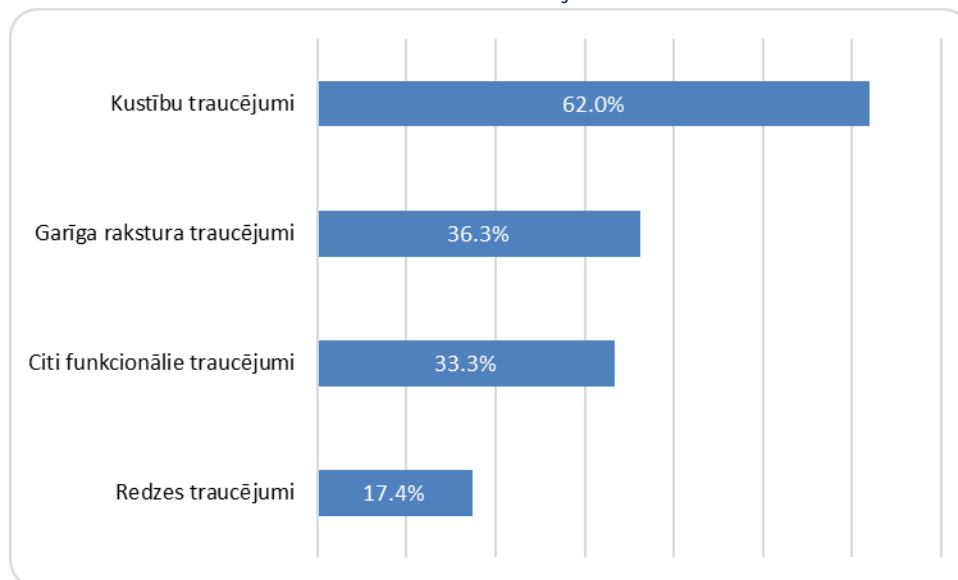

Bāze: visi respondenti (N=756)

Aplūkojot respondentus pēc invaliditātes veida, jāsecina, ka gandrīz 2/3 jeb 62% piemīt kustību traucējumi, bet katram trešajam aptaujas dalībniekam piemīt garīga rakstura traucējumi (36.3%) vai citi funkcionālie traucējumi (33.3%). Salīdzinoši vismazāk aptaujā pārstāvētas personas ar redzes traucējumiem – 17.4%.

Jāpiebilst, ka vienai personai var būt vairāki funkcionālie traucējumi, tādēļ procentu kopsumma šajā jautājumā pārsniedz 100%, kopējais atbilžu skaits n=1125.

8.att. Funkcionālo traucējumu veids

Bāze: visi respondenti (N=756)

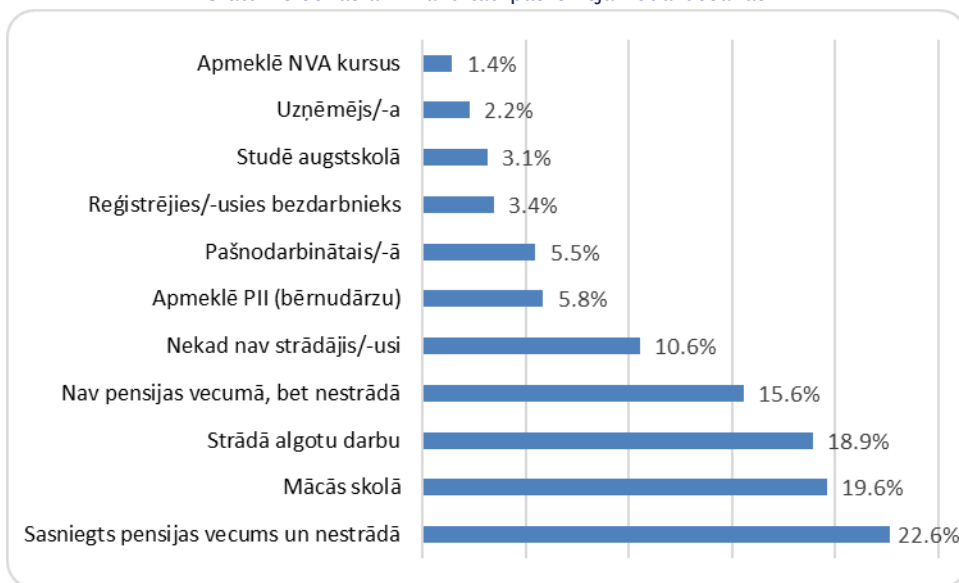
Analizējot aptaujas dalībnieku sadalījumu pēc vairākiem funkcionālo traucējumu veidiem, jāatzīst, ka visvairāk to personu vidū, kuriem piemīt vairāki funkcionālie traucējumi, ir cilvēki ar kustību traucējumiem un citiem funkcionāliem traucējumiem (154 personas) un cilvēki ar kustību traucējumiem un garīga rakstura traucējumiem (98 personas) un cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem un citiem funkcionālajiem traucējumiem (93 personas).

1.tabula. Personu ar vairākiem invaliditātes veidiem skaitliskais sadalījums

Invaliditātes veids		Personu skaits
Kustību traucējumi un	garīga rakstura traucējumi	98
	redzes traucējumi	55
	citi funkcionāli traucējumi	154
Garīga rakstura traucējumi un	redzes traucējumi	30
	citi funkcionāli traucējumi	93
Redzes traucējumi un	citi funkcionāli traucējumi	31

Pēc nodarbošanās statusa respondentu vidū visvairāk pārstāvēti cilvēki, kuri sasnieguši pensijas vecumu un nestrādā (22.6%), mācās skolā (19.6%) un strādā algotu darbu (18.9%). Jāpiebilst, ka respondentiem bija iespēja atzīmēt vairākus atbilžu variantus, tādēļ procentu kopsumma šajā jautājumā pārsniedz 100%, kopējais atbilžu skaits n=822.

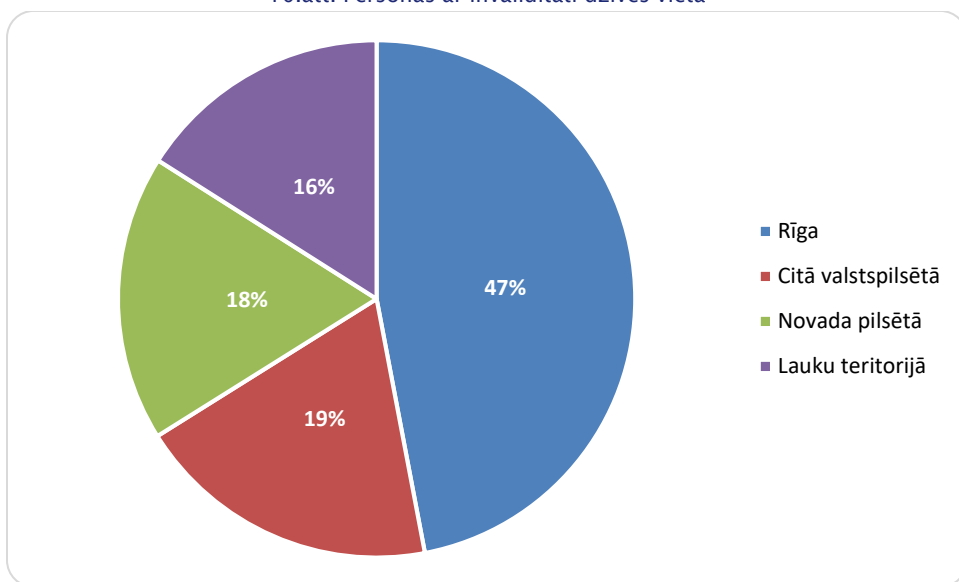
9.att. Personas ar invaliditāti pašreizējā nodarbošanās

Bāze: visi respondenti (N=756)

Gandrīz puse visu aptaujas dalībnieku dzīvo Rīgā (47%), bet katrs piektais dzīvo citā valstspilsētā (19%).

10.att. Personas ar invaliditāti dzīves vieta

Bāze: visi respondenti (N=756)

APTAUJAS DALĪBNIEKU VIEDOKĻI PAR ASISTENTA PAKALPOJUMU PAŠVALDĪBĀ

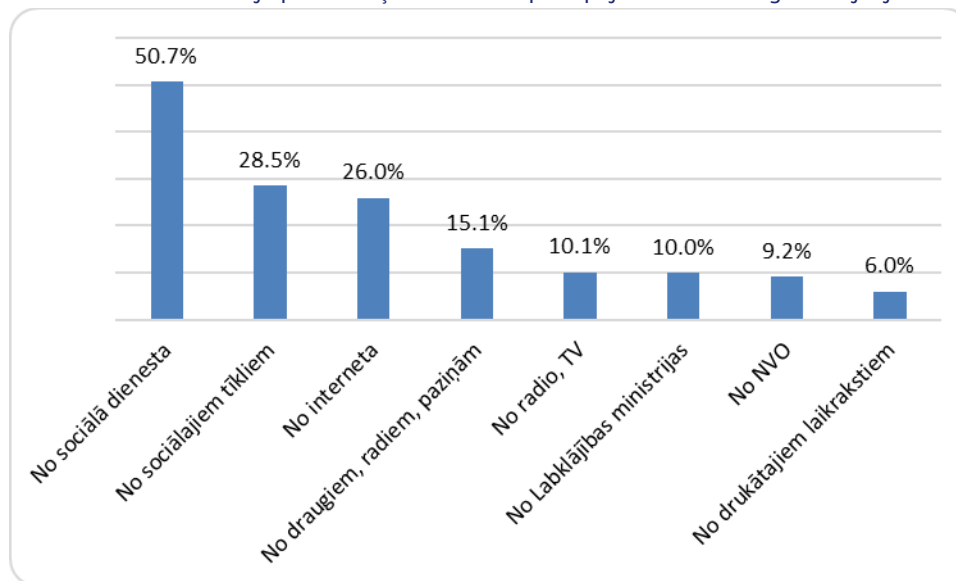
PAKALPOJUMA IZMAIŅU NO 01.07.2021 VĒRTĒJUMS

1. Kā uzzināja par izmaiņām asistenta pakalpojumā no 2021. gada 1. jūlija.

Puse visu respondentu par izmaiņām asistenta pakalpojumā, kuras stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā, ir uzzinājuši no sociālā dienesta (50.7%). Kā nākamās izplatītākos informācijas avotus respondenti minējuši sociālos tīklus (28.5%) un internetu (26.0%). Jāatzīmē, ka lauku teritorijās (ciemos, mazciemos, viensētās) dzīvojoši respondenti salīdzinoši biežāk par citiem respondentiem informāciju ir ieguvuši no sociālā dienesta (66.8%) un no Labklājības ministrijas (15.8%). Savukārt, nepilngadīgās personas ar invaliditāti visbiežāk informāciju par izmaiņām asistenta pakalpojumā ir ieguvušas no sociālajiem tīkliem (43.8%), kam kā nākamais biežāk izmantotais informācijas avots seko sociālais dienests (38.0%).

Jāpiebilst, ka respondentiem bija iespēja atzīmēt vairākus atbilžu variantus, tādēļ procentu kopsumma šajā jautājumā pārsniedz 100%, kopējais atbilžu skaits n=1107.

11.att. Kā uzzināja par izmaiņām asistenta pakalpojumā no 2021. gada 1. jūlija

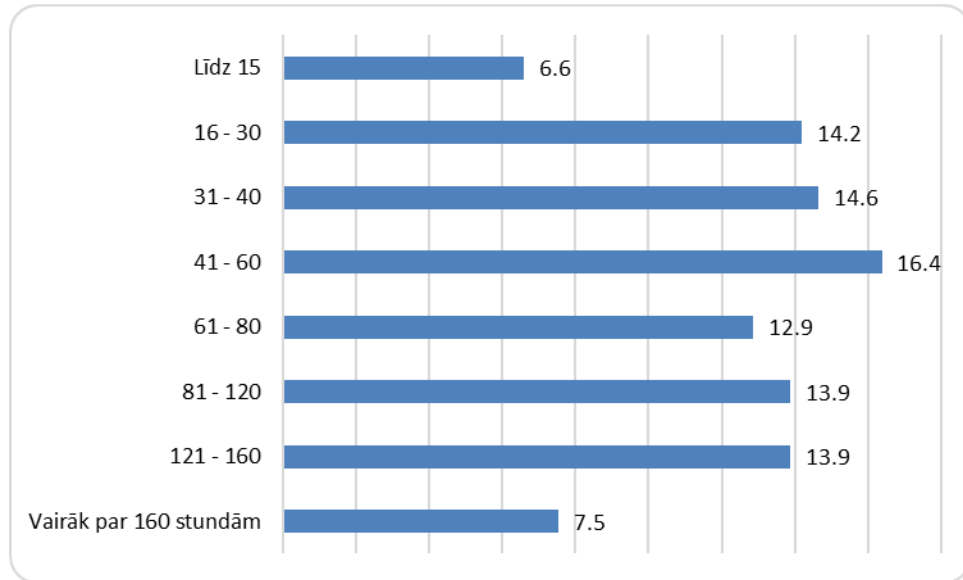
Bāze: tie, kuri ir informēti par izmaiņām asistenta pakalpojumā, N=701

2. Cik stundas vidēji mēnesī izmanto asistenta pakalpojumu atbilstoši vecajai kārtībai.

Kā minēts iepriekš, aptuveni katrs ceturtais aptaujas dalībnieks (24.3%) turpina saņemt asistenta pakalpojumu atbilstoši iepriekšējiem nosacījumiem, kas bija spēkā līdz 01.07.2021. Šī respondentu grupa mēnesī vidēji pakalpojumu izmanto no 16 līdz 160 stundām – piešķirto stundu grupās nav vērojamas nozīmīgas atšķirības – visās stundu grupās aptuveni līdzīgs respondentu skaits izņemot nelielu intensitātes

pieaugumu 41 – 60 stundu grupā. Tāpat novērojams izteikti mazāks to personu skaits, kas izmanto pakalpojumu apjomā līdz 15 stundām mēnesī vai vairāk par 160 stundām mēnesī – attiecīgi 6.6% un 7.5%.

12.att. Cik stundas vidēji mēnesī izmanto asistenta pakalpojumu atbilstoši vecajai kārtībai? (%)

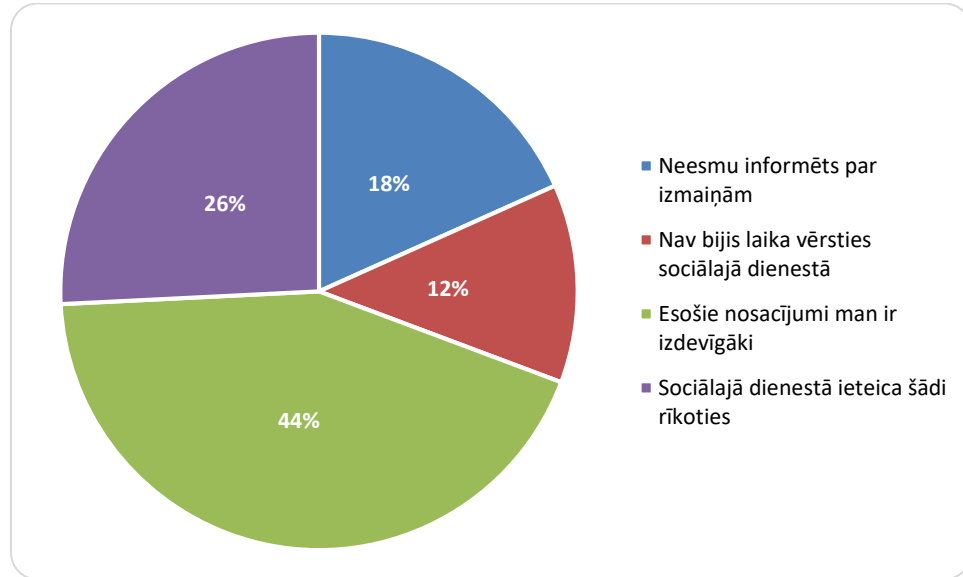

Bāze: tie, kuri turpina saņemt asistenta pakalpojumu atbilstoši iepriekšējiem nosacījumiem, n=184

3. Iemesli, kādēļ turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši iepriekšējam regulējumam.

Visbiežāk minētais iemesls, kādēļ asistenta pakalpojuma pašvaldībā saņēmēji turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši regulējumam, kurš bija spēkā līdz 01.07.2021., ir apgalvojums, ka regulējuma nosacījumi, kuri bija spēkā līdz 01.07.2021., personai ir izdevīgāki (44%). Ņemot vērā, ka otrs biežāk minētais iemesls ir sociālā dienesta ieteikums šādi rīkoties (26%), jāsecina, ka 70% respondentu pakalpojuma jaunais regulējums pasliktinātu pakalpojuma saņemšanas nosacījumus.

13.att. Iemesli, kādēļ turpina saņemt pakalpojumu atbilstoši iepriekšējam regulējumam

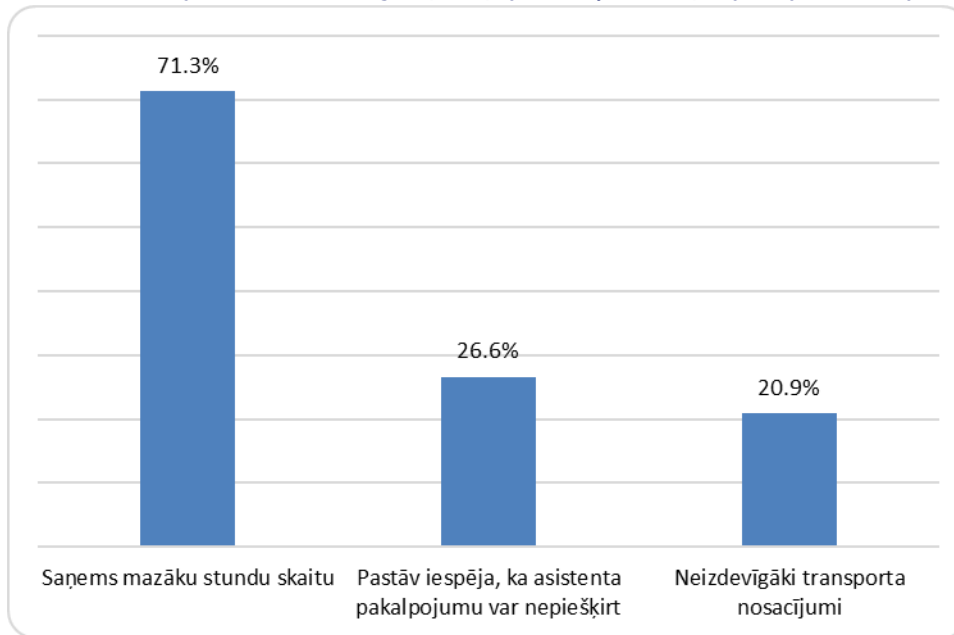

Bāze: tie, kuri turpina saņemt asistenta pakalpojumu atbilstoši iepriekšējiem nosacījumiem, n=184

4. Kādi nosacījumi būtu neizdevīgāki pakalpojuma saņemšanā pēc jaunajiem nosacījumiem.

Nospiedošais vairākums to respondentu, kuri izteikuši viedokli, ka vecā regulējuma nosacījumi tiem ir izdevīgāki, uzskata, ka pēc jaunajiem nosacījumiem tie saņems mazāku stundu skaitu (71.3%). Savukārt katrs ceturtais uzskata, ka pēc jaunajiem nosacījumiem pastāv iespēja, ka asistenta pakalpojumu var nepiešķirt (26.6%), bet katram piektajam (20.9%) jaunie nosacījumi rada neizdevīgākus transporta nosacījumus.

14.att. Kādi nosacījumi būtu neizdevīgāki pakalpojuma saņemšanā pēc jaunajiem nosacījumiem

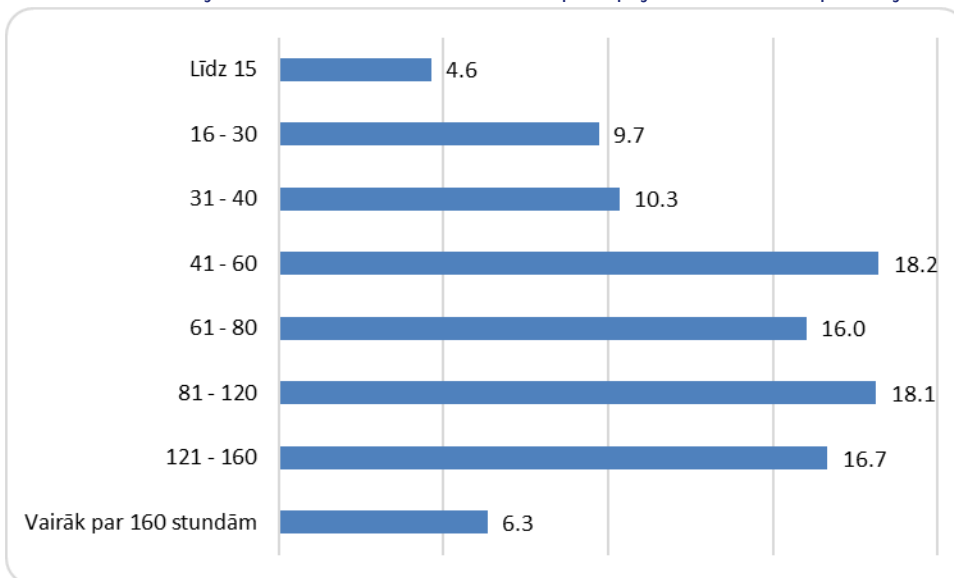

Bāze: tie, kuriem vecā regulējuma nosacījumi ir izdevīgāki, n=80.

5. Asistenta pakalpojuma izmantošana atbilstoši iepriekšējai kārtībai.

Vairāk nekā puse visu aptaujas dalībnieku (58.3%) turpina saņemt asistenta pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, kas stājās spēkā 01.07.2021. Šī respondentu grupa pēc iepriekšējiem nosacījumiem mēnesī vidēji pakalpojumu izmantoja vienmērīgi no 41 līdz 160 stundām – piešķirto stundu grupās nav vērojamas nozīmīgas izmaiņas, izņemot nelielu intensitātes pieaugumu 41 – 60 stundu un 81 – 120 stundu grupās, un novērojams izteikti mazāks to personu skaits, kas izmanto pakalpojumu apjomā līdz 15 stundām mēnesī vai vairāk par 160 stundām mēnesī – attiecīgi 4.6% un 6.3%. To respondentu, kuri asistenta pakalpojumu turpina saņemt atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, viedokļu sadalījums pēc pakalpojuma saņēmēju grupas liecina, ka nepilngadīgas personas ar invaliditāti visbiežāk pakalpojumu izmantoja 61 – 80 stundu apjomā (24.3%), pilngadīgas personas ar invaliditāti kopš bērnības visbiežāk pakalpojumu izmantoja 81 – 120 stundu apjomā (20.5%), bet pilngadīgas personas ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas, 41 – 60 stundu apjomā (19.8%).

15.att. Cik stundas vidēji mēnesī tika izmantots asistenta pakalpojums atbilstoši iepriekšējai kārtībai?

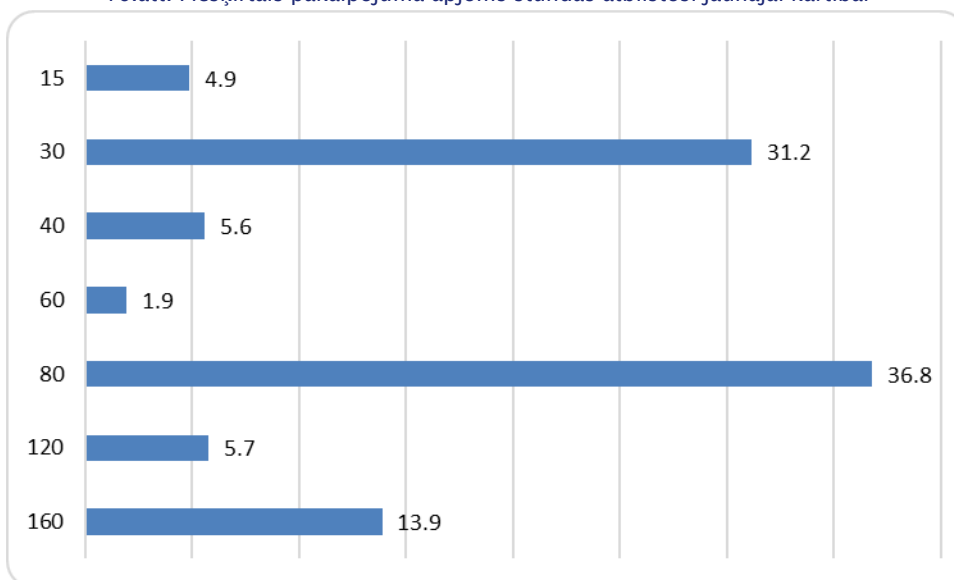

Bāze: tie, kuri turpina saņemt pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, n=441.

6. Piešķirtais pakalpojuma apjoms stundās atbilstoši jaunajai kārtībai.

Piešķirtā pakalpojuma apjoma stundās sadalījums atbilstoši jaunajai kārtībai liecina, ka tie respondenti, kuri turpina saņemt asistenta pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, visbiežāk saņem pakalpojumu 80 stundu apjomā (36.8%) un 30 stundu apjomā (31.2%).

16.att. Piešķirtais pakalpojuma apjoms stundās atbilstoši jaunajai kārtībai

Bāze: tie, kuri turpina saņemt pakalpojumu, bet atbilstoši jaunajiem nosacījumiem, n=441.

Aplūkojot šķērstabulu, kurā atainots skaitliskais stundu sadalījums pirms un pēc pakalpojuma regulējuma maiņas, var secināt, ka no tiem 140 pakalpojuma saņēmējiem, kuri tagad pakalpojumu saņem

30 stundu apjomā, iepriekš pakalpojumu līdz 30 stundām ir saņēmuši 46 personas, bet 94 personas iepriekš bija saņēmušas lielāku stundu apjomu. Savukārt no tiem 156 pakalpojuma saņēmējiem, kuriem tagad piešķirtas 80 pakalpojuma stundas, iepriekš līdz 80 stundām bija saņēmuši 82 personas, bet 74 personas iepriekš bija saņēmušas lielāku stundu apjomu.

2.tabula. Skaitliskais stundu sadalījums pirms un pēc pakalpojuma regulējuma maiņas.

		Piešķirtais pakalpojuma apjoms stundās atbilstoši jaunajai kārtībai							Kopā
		15	30	40	60	80	120	160	
Cik stundas vidēji mēnesī tika izmantots asistenta pakalpojums atbilstoši iepriekšējai kārtībai?	Līdz 15	9	9	0	0	1	0	1	20
	16 - 30	0	37	3	0	2	0	1	43
	31 - 40	2	22	4	2	15	0	1	46
	41 - 60	4	37	1	4	21	6	7	80
	61 - 80	0	10	5	0	43	5	8	71
	81 - 120	2	13	4	0	40	8	12	79
	121 - 160	0	8	4	0	26	6	30	74
	Vairāk par 160 stundām	0	4	0	0	8	4	12	28
Kopā		17	140	21	6	156	29	72	441

Analizējot izmaiņas stundu sadalījumā pirms un pēc pakalpojuma regulējuma maiņas pa asistenta pakalpojuma saņēmēju grupām, jāsecina, ka nedaudz mazāk par pusi respondentu katrā no pakalpojuma saņēmēju grupām atzīmējuši, ka pēc pakalpojuma regulējuma maiņas tiem piešķirts mazāks pakalpojuma apjoms nekā iepriekš – 99 respondenti jeb 48.5% pilngadīgu personu ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas, 58 respondenti jeb 47.4% pilngadīgu personu ar invaliditāti kopš bērnības un 53 respondenti jeb 46.1% nepilngadīgu personu ar invaliditāti atzīmējuši, ka tiem piešķirtais pakalpojuma apjoms stundās atbilstoši jaunajai kārtībai ir mazāks par to, ko tie saņēma pirms pakalpojuma regulējuma maiņas. Jaunais asistenta pakalpojuma regulējums, kas stājās spēkā 2021. gada 1. jūlijā, ir radījis arī pozitīvas izmaiņas piešķirto pakalpojuma stundu apjoma ziņā – 41 respondents jeb 20.1% pilngadīgu personu ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas, 33 respondenti jeb 26.7% pilngadīgu personu ar invaliditāti kopš bērnības un 33 respondenti jeb 28.7% nepilngadīgu personu ar invaliditāti pēc regulējuma maiņas saņem lielāku pakalpojuma apjomu stundās, nekā tie saņēma iepriekš. Savukārt aptuveni katram trešajam pakalpojuma saņēmējam (31.4%) pakalpojuma regulējuma maiņa nav radījusi nozīmīgas izmaiņas un pakalpojuma apjoms saglabājies aptuveni iepriekšējā apmērā.

7. Apmierinātība ar jauno asistenta pakalpojuma kārtību.

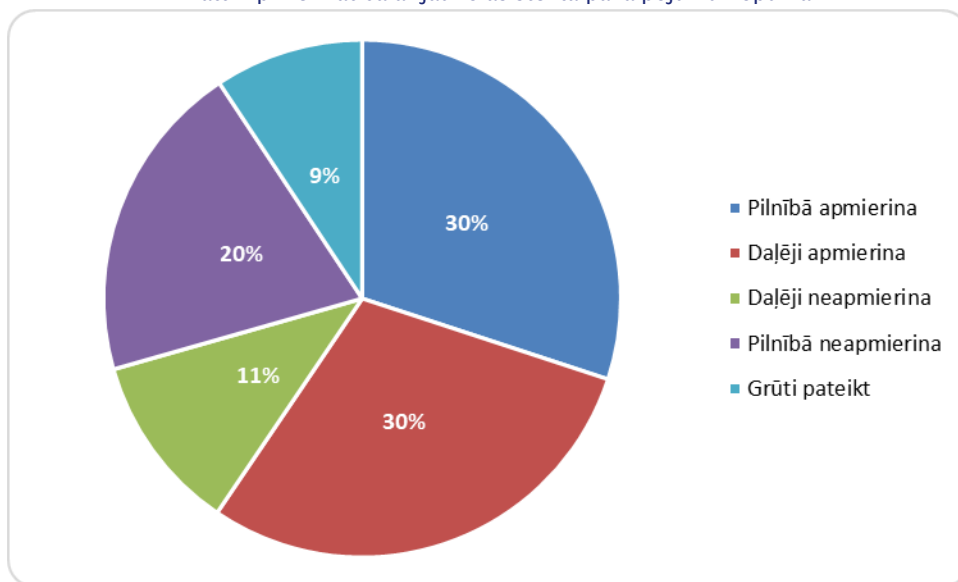
Gandrīz 2/3 to respondentu, kuri saņem pakalpojumu saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem, ir apmierināti ar asistenta pakalpojumu kopumā (60%), no tiem vienādā skaitā ir aptaujas dalībnieki, kuri ir pilnībā un daļēji apmierināti (attiecīgi katrā respondentu grupā pa 30%). Vēl lielāka apmierinātība vērojama attiecībā uz skaidrojumu sociālajā dienestā par izmaiņām asistenta pakalpojumā – ar to ir apmierināti 67% respondentu (pilnībā apmierināti 40%, daļēji apmierināti 27%). Tāpat 62% respondentu apmierina sociālā

dienesta veiktais izvērtējums ar anketu, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu (pilnībā apmierināti 39%, daļēji apmierināti 22%). Jāatzīmē, ka šajā jautājumā nav viedokļu atšķirību, analizējot atbildes pēc funkcionālo traucējumu veida. Savukārt atbilžu sadalījums pēc respondentu dzīvesvietas liecina, ka salīdzinoši apmierinātāki ar sociālā dienesta veikto izvērtējumu ar anketu, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu, ir novadu pilsētās un lauku teritorijās dzīvojošie aptaujas dalībnieki – attiecīgi 71% un 72% apmierinātu respondentu. Vislielākā apmierinātība to respondentu vidū, kuri saņem pakalpojumu saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem, ir ar sociālā dienesta darbinieka attieksmi, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu (77% apmierināto, turklāt novadu pilsētās un lauku teritorijās dzīvojošie respondenti ir salīdzinoši vēl apmierinātāki – attiecīgi 86% un 81%). Tāpat vērojama ļoti augsta kopējā apmierinātība ar jaunā asistenta pakalpojuma atskaišu iesniegšanas kārtību sociālajā dienestā – 81% apmierināto. Šajā jautājumā daļēji apmierināto un neapmierināto pakalpojuma saņēmēju viedokļi būtiski neatšķiras pēc pakalpojuma saņēmēju mērķa grupas vai citām pazīmēm (atbilžu skaitliskais sadalījums uzrāda lielāku pilnībā neapmierināto respondentu skaitu nepilngadīgu personu ar invaliditāti vidū, tomēr mazais respondentu skaits atbilžu apakšgrupās neļauj izdarīt statistiski nozīmīgus secinājumus).

Salīdzinoši vismazākā apmierinātība vērojama attiecībā uz stundu apjomu, kas piešķirts pēc jaunās pakalpojuma kārtības – lai gan ar to ir apmierināti 57% respondentu (pilnībā apmierināti 30%, daļēji apmierināti 27%), tomēr šajā jautājumā ir vērojams arī salīdzinoši liels neapmierināto pakalpojuma saņēmēju skaits – 39%, no kuriem 28% ir pilnībā neapmierināti un 11% daļēji neapmierināti. Neapmierināto respondentu skaits ar pēc jaunās pakalpojuma kārtības piešķirto stundu apjomu būtiski neatšķiras pēc pakalpojuma saņēmēja mērķa grupas – 39% nepilngadīgu personu ar invaliditāti, 41% pilngadīgu personu ar invaliditāti kopš bērnības un 37% pilngadīgu personu ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas. Salīdzinoši lielāks neapmierināto respondentu skaits vērojams citās valstspilsētās – 49% tur dzīvojošo aptaujas dalībnieku nav apmierināti ar pēc jaunās pakalpojuma kārtības piešķirto stundu apjomu.

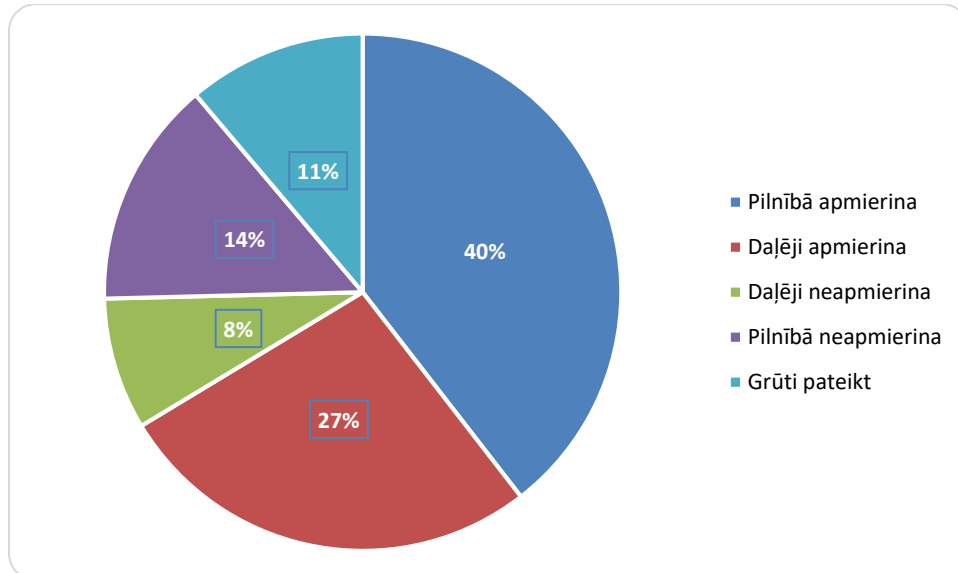
Jāpiebilst, ka daļa pakalpojuma saņēmēju pirms nosacījumu maiņas šo pakalpojumu saņēma, iespējams, bez kritiska vajadzību pēc pakalpojuma izvērtējuma (galvenokārt pamatojoties uz VDEĀVK atzinuma, bet bez izvērtējuma, vai nepieciešams asistents, kas palīdz pārvietoties). Viens no pakalpojuma piešķiršanas kārtības maiņas un izvērtējuma anketas ieviešanas iemesliem bija tieši sakārtot pakalpojuma piešķiršanu, balstoties novērtējumā par pakalpojuma nepieciešamību. Attiecīgi fakts, ka persona iepriekš saņēma pakalpojumu un tagad vairs nesaņems vai saņems mazākā apjomā, viennozīmīgi neliecina, ka nosacījumi ir pasliktinājušies, bet gan arī to, ka personai nav nepieciešama palīdzība pārvietoties vai tā ir nepieciešama mazākā apjomā.

17.att. Apmierinātība ar jauno asistenta pakalpojumu kopumā

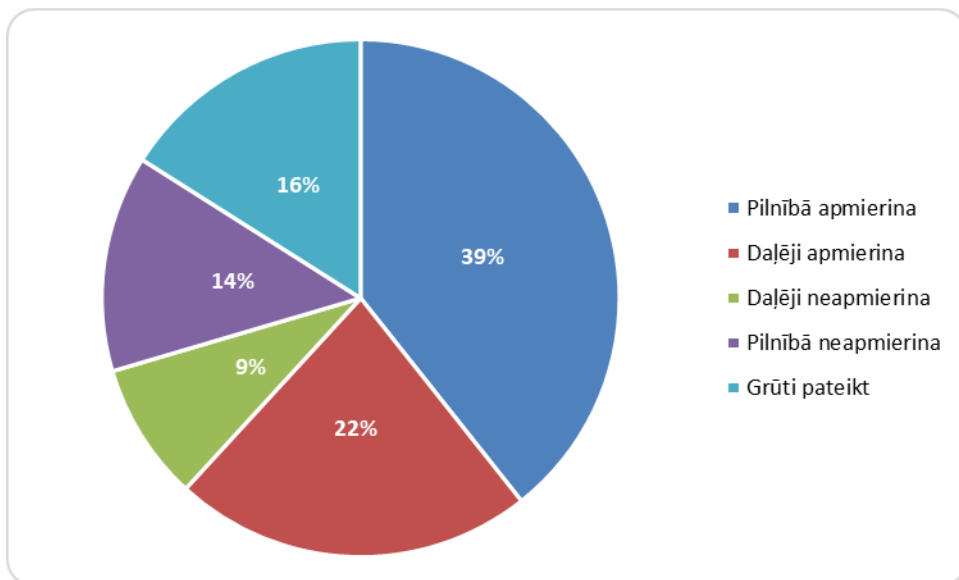
Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

18.att. Apmierinātība ar skaidrojumu sociālajā dienestā par izmaiņām asistenta pakalpojumā

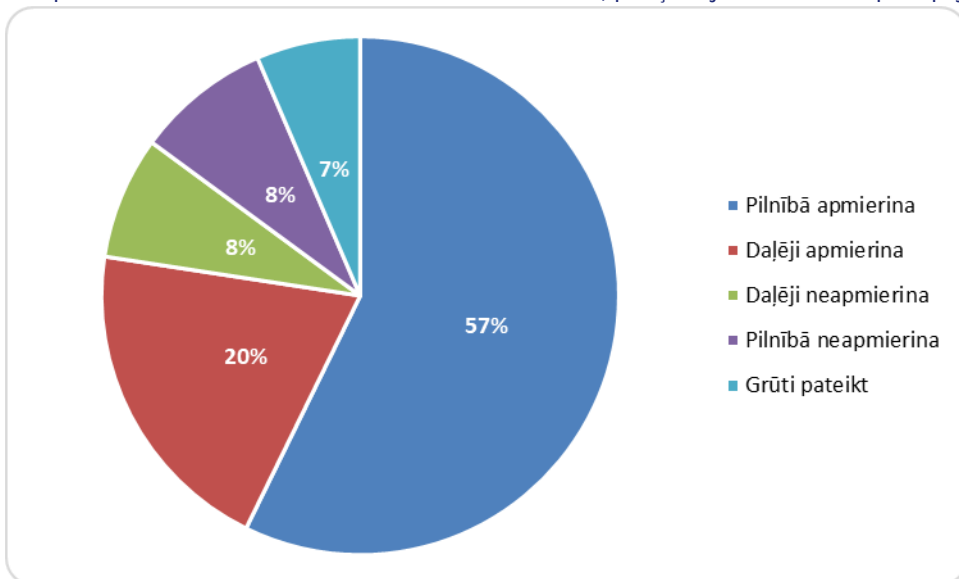
Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

19.att. Apmierinātība ar sociālā dienesta veikto izvērtējumu ar anketu, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu

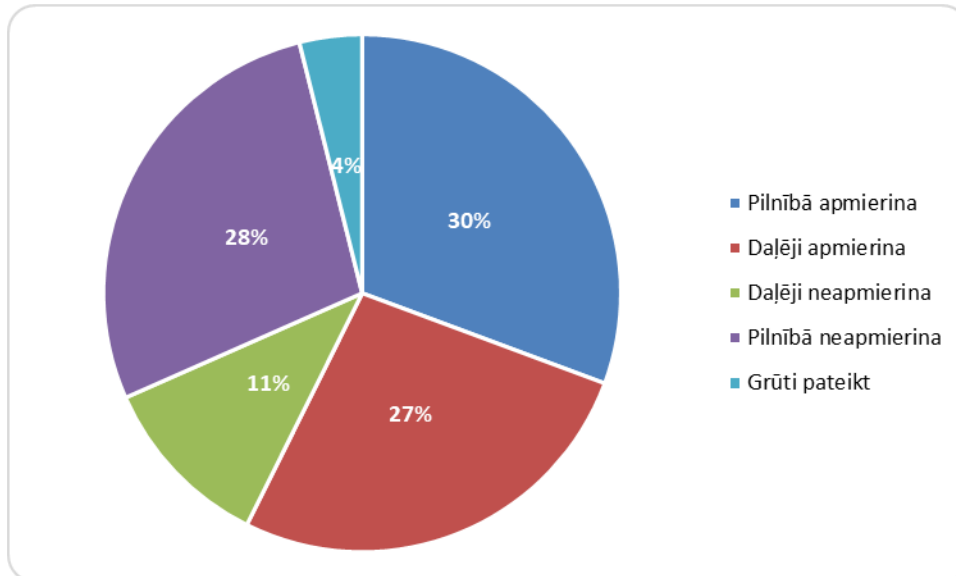
Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

20.att. Apmierinātība ar sociālā dienesta darbinieka attieksmi, piešķirot jauno asistenta pakalpojumu

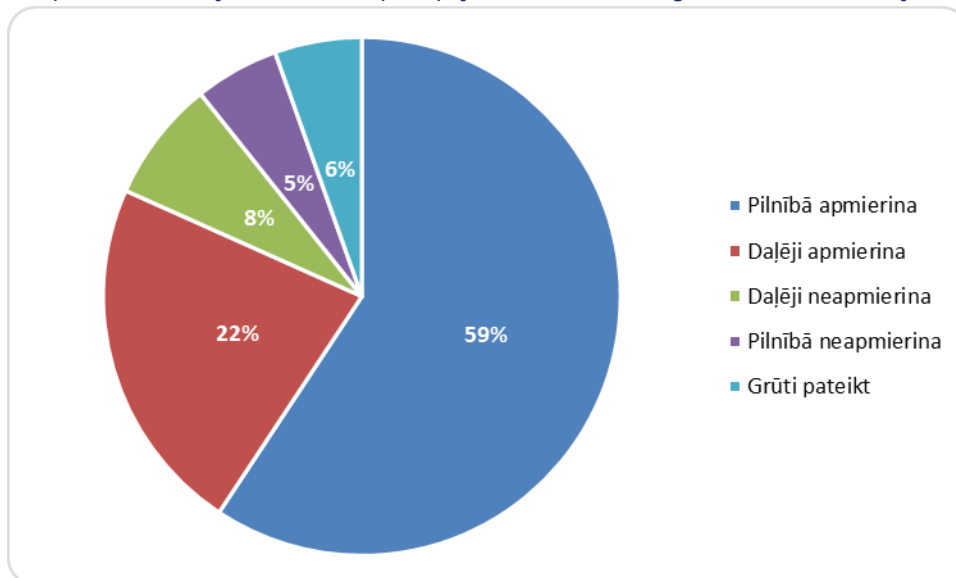
Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

21.att. Apmierinātība ar piešķirto asistenta pakalpojuma stundu apjomu pēc jaunajiem nosacījumiem

Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

22.att. Apmierinātība ar jaunā asistenta pakalpojuma atskaišu iesniegšanas kārtību sociālajā dienestā

Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

3.tabula. Respondentu, kuri ir daļēji apmierināti vai neapmierināti ar jaunā asistenta pakalpojuma atskaišu iesniegšanas kārtību, skaitliskais sadalījums pēc mērķa grupas pazīmes

	Nepilngadīga persona ar invaliditāti	Pilngadīga persona ar invaliditāti kopš bērnības	Pilngadīga persona ar invaliditāti, kurai invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas	Kopā
Daļēji apmierina	40	40	48	128
Daļēji neapmierina	13	19	12	44
Pilnībā neapmierina	16	4	10	30

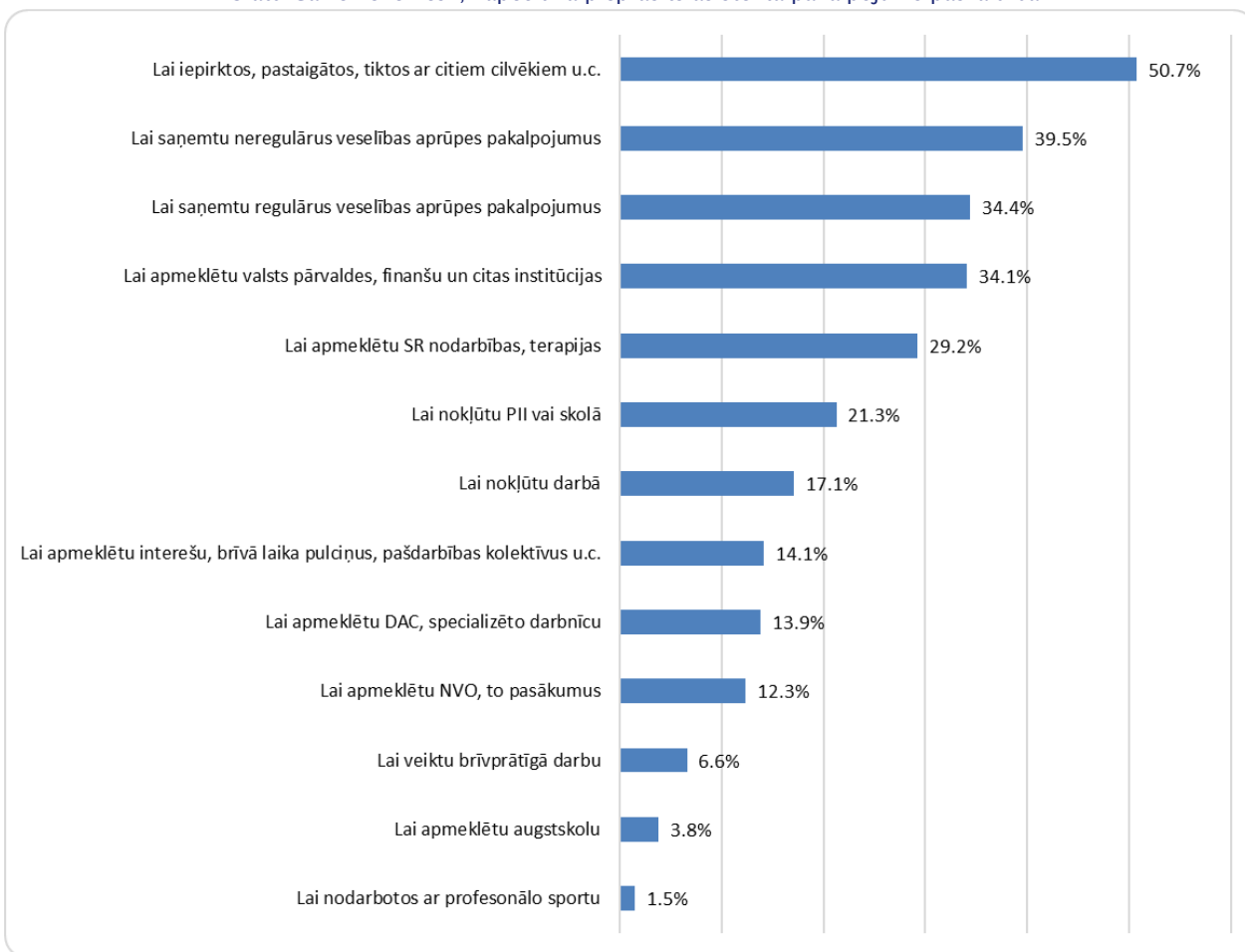
Jāpiebilst, ka nelielais atbilžu skaits nedod pamatu statistiski nozīmīgu secinājumu veikšanai par to, kura asistenta pakalpojuma saņēmēju grupa ir vairāk vai mazāk apmierināta ar atskaišu iesniegšanas kārtību.

8. Galvenie iemesli, kāpēc tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā.

Vērtējot galvenos iemeslus, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā, jāsecina, ka cilvēki ar invaliditāti asistenta pakalpojumu galvenokārt pieprasa, lai apmierinātu vajadzības pēc saskarsmes ar citiem cilvēkiem, kā arī saņemtu veselības aprūpes pakalpojumus. Atbilstoši saņemtajām atbildēm, visbiežāk asistenta pakalpojumu pieprasa, lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus (tā uzskata puse respondentu jeb 50.7%). Acīmredzami šī iemesla lielo īpatsvaru visu iemeslu vidū, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā, nosaka tas, ka tādējādi asistents palīdz veikt katram cilvēkam nepieciešamas ikdienas darbības un apmierināt sadzīves vajadzības, kamēr citi iemesli attiecas tikai uz noteiktām cilvēku ar invaliditāti grupām (piem., tiem, kuri mācās, kuri strādā utt.). Tajā pat laikā jāatzīst, ka respondentu atbildes par biežākajiem asistenta pakalpojuma pieprasīšanas iemesliem (iespējas pastaigāties, satīkties, kultūra, sports sabiedriskie pasākumi) atšķiras no pakalpojuma ieviešanas galvenā mērķa – palīdzēt nokļūt darba vietā un izglītības iestādē, pakalpojumu saņemšanas vietā, lai veicinātu sociālekonomisko aktivitāti.

Jāpiebilst, ka respondentiem bija iespēja atzīmēt vairākus atbilžu variantus, tādēļ procentu kopsumma šajā jautājumā pārsniedz 100%, kopējais atbilžu skaits n=2104.

23.att. Galvenie iemesli, kāpēc tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā

Bāze: visi respondenti (N=756)

Aplūkojot dažāda vecuma grupu respondentu atbildes uz jautājumu par galvenajiem iemesliem, kādēļ tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā (neizdalot saņēmējus pēc jaunās un vecās kārtības), jāsecina, ka respondenti pieprasījuši asistenta pakalpojumu, lai spētu pildīt savai vecuma grupai raksturīgās sociālās lomas un apmierinātu vajadzības. Tā piemēram, 3 galvenie asistenta pakalpojuma pieprasīšanas iemesli katrai vecuma grupai ir sekojoši:

5 – 17 gadi

1. Lai nokļūtu PII vai skolā – 74.7%
2. Lai apmeklētu SR nodarbības, terapijas – 59.4%
3. Lai saņemtu regulārus veselības aprūpes pakalpojumus – 31.3%

18 – 24 gadi

1. Lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus – 60.7%
2. Lai apmeklētu DAC, specializēto darbnīcu – 30.6%
3. Lai apmeklētu interešu, brīvā laika pulciņus, pašdarbības kolektīvus u.c. – 28.4%

25 – 54 gadi

1. Lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus – 51.4%
2. Lai saņemtu regulārus veselības aprūpes pakalpojumus – 33.8%
3. Lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus– 33.4%

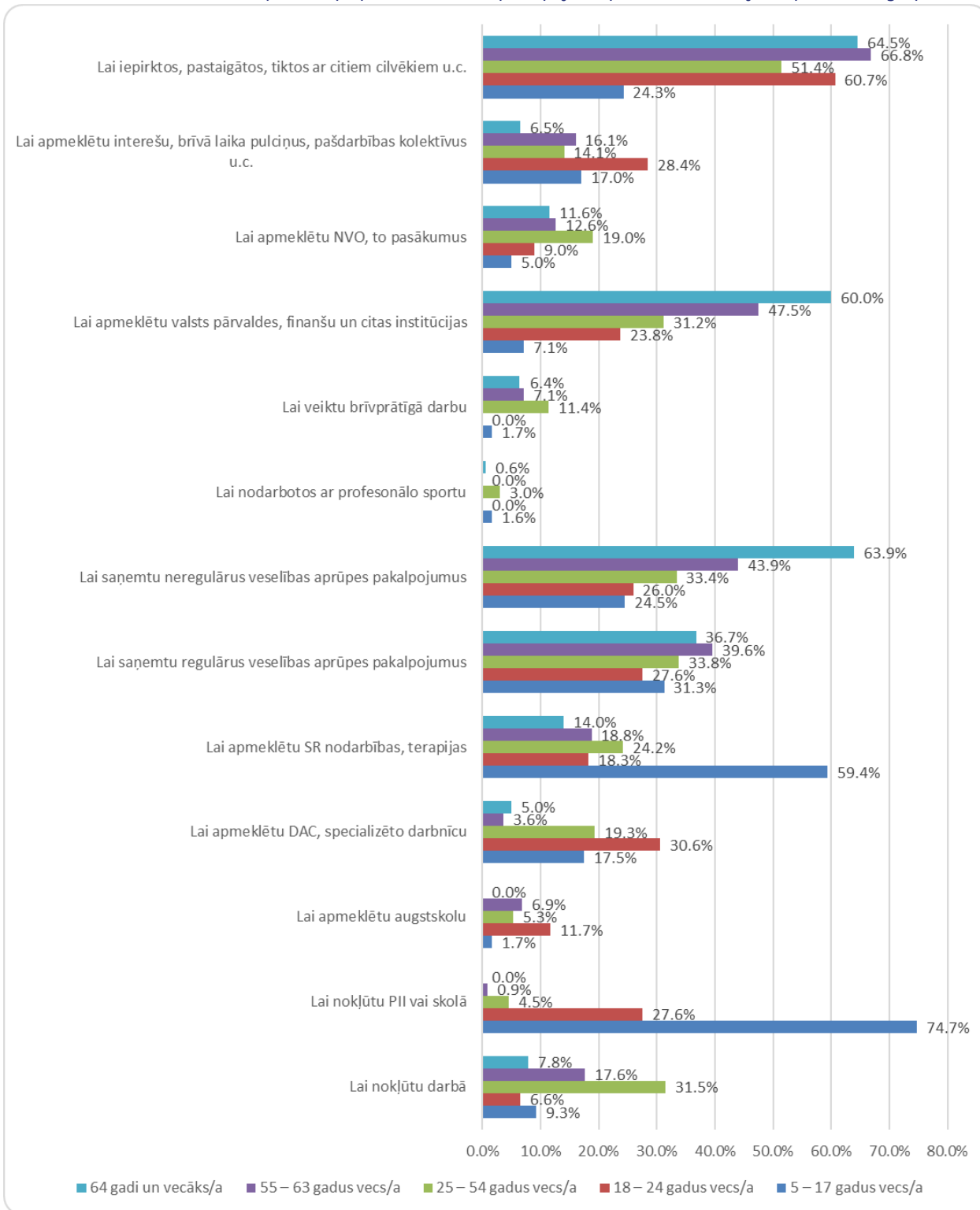
55 – 63 gadi

1. Lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus – 66.8%
2. Lai apmeklētu valsts pārvaldes, finanšu u.c. institūcijas – 47.5%
3. Lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus– 43.9%

64 gadi un vecāks

1. Lai iepirktos, pastaigātos, tiktos ar citiem cilvēkiem, apmeklētu kultūras, sporta un citus sabiedriskos pasākumus – 64.5%
2. Lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus– 63.9%
3. Lai apmeklētu valsts pārvaldes, finanšu u.c. institūcijas – 60.0%

24.att. Galvenie iemesli, kāpēc tika pieprasīts asistenta pakalpojums pašvaldībā sadalījumā pa vecuma grupām

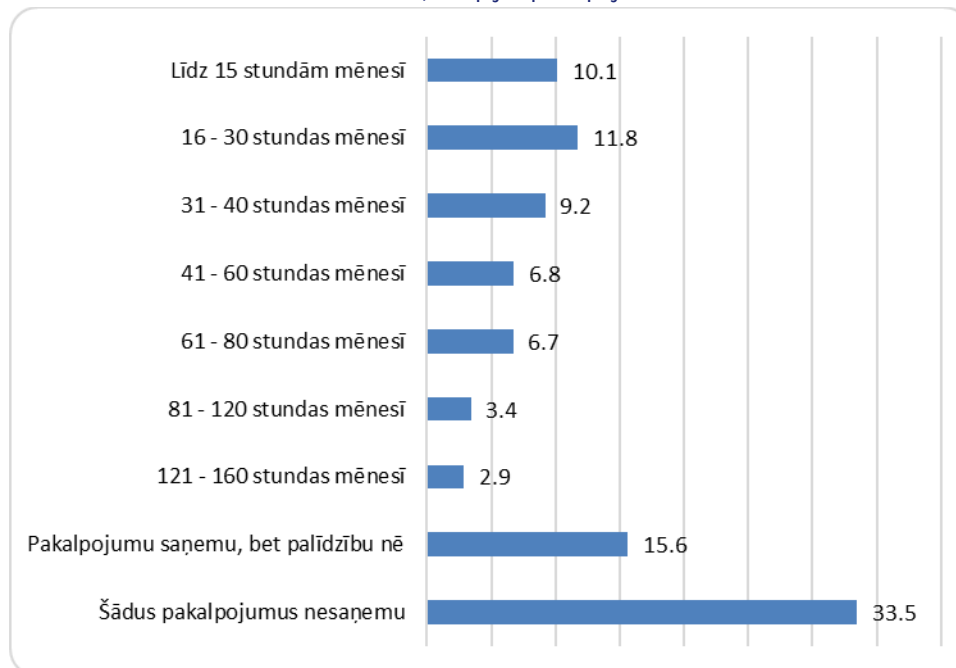

Bāze: visi respondenti (N=756)

9. Papildus līdzcilvēku palīdzība, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības, terapijas pakalpojumus.

Papildus palīdzību, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības, terapijas pakalpojumus, saņem 50.9% respondentu. 15.6% apmeklē sociālās rehabilitācijas nodarbības un saņem terapijas pakalpojumus, bet papildus palīdzību nesaņem. Trešā daļa respondentu (33.5%) šādus pakalpojumus nesaņem. Visbiežāk papildus palīdzības apjoms ir 16 – 30 stundu robežās. Nedaudz vairāk par pusi no visiem asistenta pakalpojuma saņēmējiem, kuriem papildus piešķirtajam pakalpojumam kāds palīdz, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības, terapijas pakalpojumus, ir pilngadīgas personas ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas (52.6%). Analizējot atbildes uz šo jautājumu pēc funkcionālo traucējumu veida, jāsecina, ka papildus līdzcilvēku palīdzību, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības, terapijas pakalpojumus, salīdzinoši visvairāk izmanto cilvēki ar kustību traucējumiem – 65.0% no visiem respondentiem, kuri norādījuši, ka tie saņem papildus palīdzību, ir cilvēki ar kustību traucējumiem.

25.att. Cik stundas mēnesī papildus piešķirtajam pakalpojumam kāds palīdz, lai saņemtu sociālās rehabilitācijas nodarbības, terapijas pakalpojumus

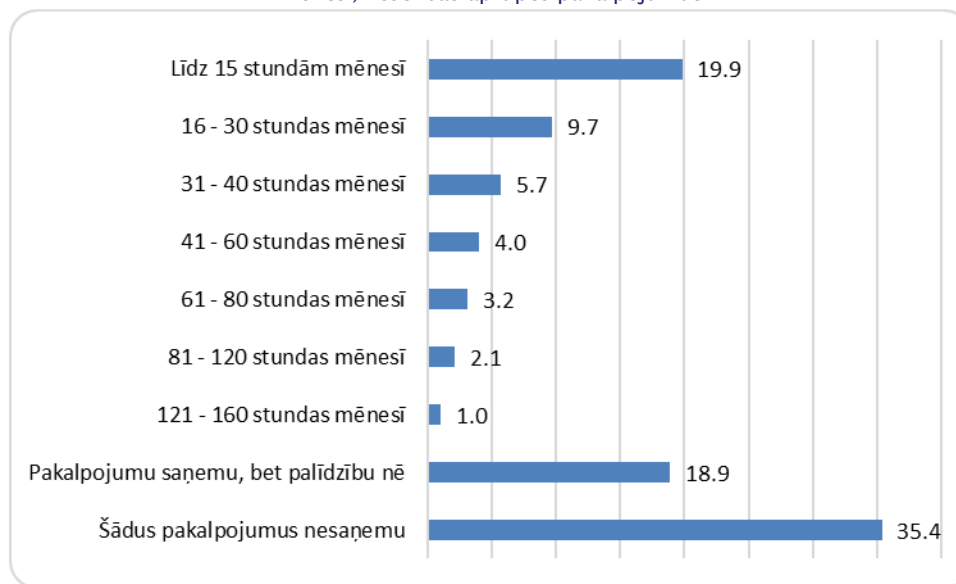
Bāze: visi respondenti (N=756)

10. Papildus līdzcilvēku palīdzība, lai saņemtu regulārus veselības aprūpes pakalpojumus.

Papildus palīdzību, lai saņemtu regulārus (vismaz 4 reizes mēnesī) veselības aprūpes pakalpojumus, saņem 45.7% respondentu, 18.9% regulārus veselības aprūpes pakalpojumus saņem, bet papildus palīdzību nesaņem, bet vairāk kā trešā daļa respondentu (35.4%) šādus pakalpojumus nesaņem. Visbiežāk papildus palīdzības apjoms ir līdz 15 stundām mēnesī. Līdzīgi atbildēm iepriekšējā jautājumā, arī attiecībā uz

līdzcilvēku palīdzību, lai saņemtu regulārus veselības aprūpes pakalpojumus, nedaudz vairāk par pusi no tiem, kuriem papildus piešķirtajam pakalpojumam kāds palīdz, lai saņemtu regulārus veselības aprūpes pakalpojumus, ir pilngadīgas personas ar invaliditāti, kurām invaliditāte noteikta pēc pilngadības sasniegšanas (54.6%) un vairāk nekā 2/3 jeb 69.4% no visiem respondentiem, kuri norādījuši, ka tie saņem papildus palīdzību, ir cilvēki ar kustību traucējumiem.

26.att. Cik stundas mēnesī papildus piešķirtajam pakalpojumam kāds palīdz, lai saņemtu regulārus (vismaz 4 reizes mēnesī) veselības aprūpes pakalpojumus

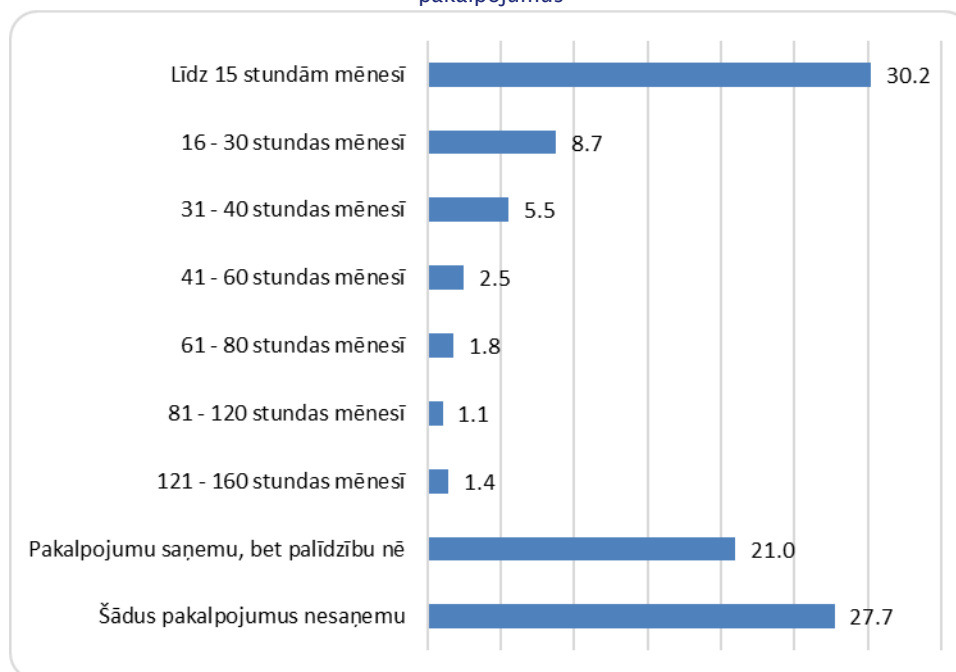

Bāze: visi respondenti (N=756)

11. Papildus līdzcilvēku palīdzība, lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus.

Papildus palīdzību, lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus, saņem 51.3% respondentu, 21% neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus saņem, bet papildus palīdzību nesaņem, bet vairāk kā ceturtdaļa respondentu (27.7%) apgalvo, ka šādus pakalpojumus nesaņem. Visbiežāk papildus palīdzības apjoms ir līdz 15 stundām.

27.att. Cik stundas mēnesī papildus piešķirtajam pakalpojumam kāds palīdz, lai saņemtu neregulārus veselības aprūpes pakalpojumus

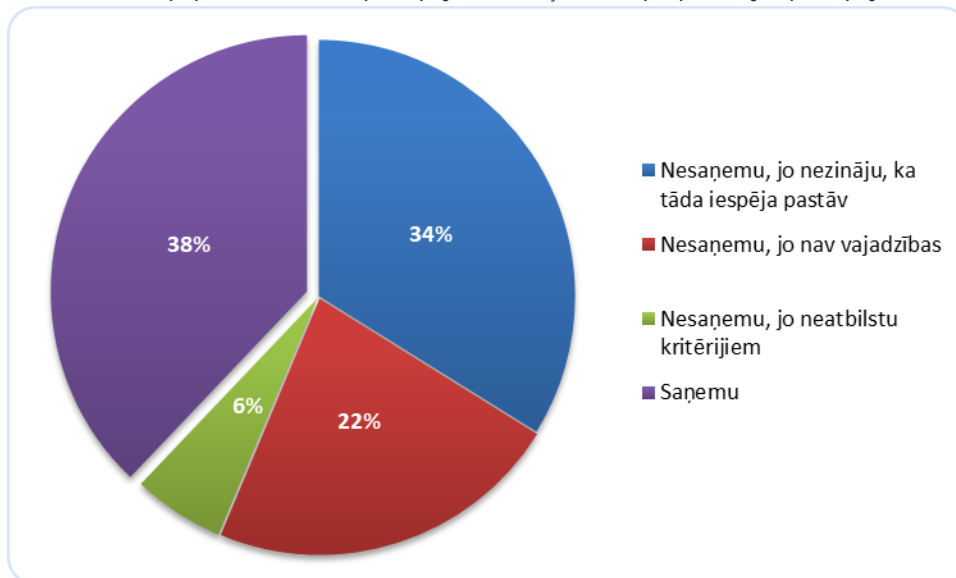
Bāze: visi respondenti (N=756)

12. Aprūpes mājās pakalpojuma saņemšana papildus asistenta pakalpojumam.

Aptaujā tika arī jautāts, vai nepilngadīga persona ar invaliditāti papildus asistenta pakalpojumam saņem arī aprūpes mājās pakalpojumu. Respondentu sniegtās atbildes liecina, ka 62% aprūpes mājās pakalpojumu nesaņem, bet 38% saņem, turklāt nedaudz vairāk par pusi no visiem aprūpes mājās pakalpojuma saņēmējiem dzīvo Rīgā (53.4%). Lai gan aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju skaits ir neliels (n=73) un to dalīšana apakšgrupās nedod pamatu statistiski nozīmīgu secinājumu veikšanai, tomēr ieskatam piedāvājam aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju sadalījumu pa funkcionālo traucējumu veidiem:

Personas ar GRT	– 74%
Personas ar redzes traucējumiem	– 5.6%
Personas ar kustību traucējumiem	– 41.1%
Personas ar citiem funkcionāliem traucējumiem	– 46.2%

28.att. Vai papildus asistenta pakalpojumam saņem arī aprūpes mājās pakalpojumu

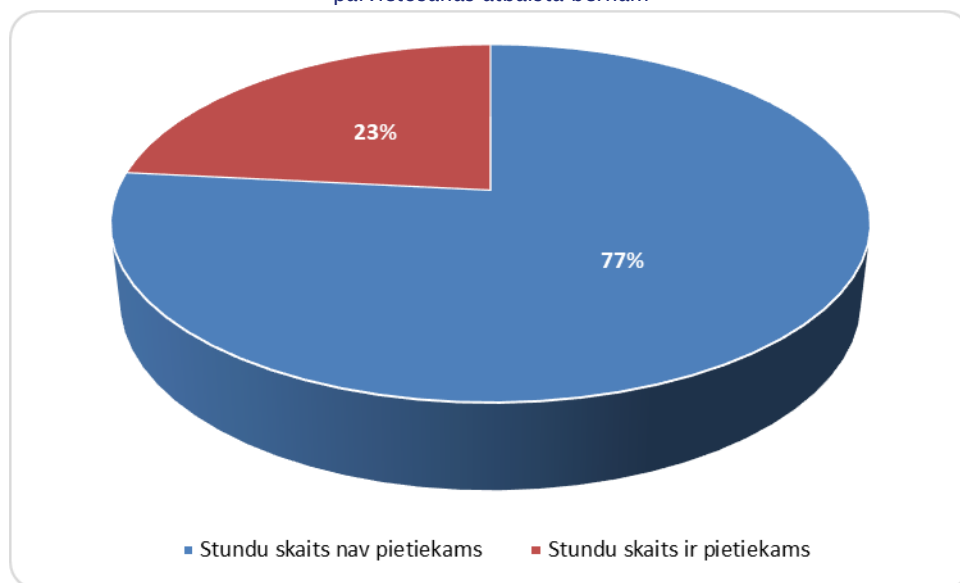
Bāze: nepilngadīgas personas ar invaliditāti, n=193

13. Asistenta un aprūpes pakalpojuma apjoma vērtējums.

Atbildot uz jautājumu, vai asistenta un aprūpes pakalpojuma apjoms kopā ir pietiekams, lai nodrošinātu vajadzību pēc aprūpes un pārvietošanās atbalsta bērnam, $\frac{3}{4}$ respondentu atbildējuši noliedzoši (77%). To aptaujas dalībnieku, kuri ir atbildējuši noliedzoši uz šo jautājumu, sadalījums pēc funkcionālo traucējumu veidiem ir līdzīgs aprūpes mājās pakalpojuma saņēmēju sadalījumam:

Personas ar GRT	- 76.7%
Personas ar redzes traucējumiem	- 5.5%
Personas ar kustību traucējumiem	- 43.1%
Personas ar citiem funkcionāliem traucējumiem	- 46.0%

29.att. Vai asistenta un aprūpes pakalpojuma apjoms kopā ir pietiekams, lai nodrošinātu vajadzību pēc aprūpes un pārvietošanās atbalsta bērnam

Bāze: nepilngadīgas personas ar invaliditāti, kuras saņem aprūpi mājās, n=73

TRANSPORTA IZDEVUMU KOMPENSĒŠANAS KĀRTĪBAS VĒRTĒJUMS

14. Transporta izdevumu kompensāciju saņemšana.

Nedaudz mazāk kā katrs ceturtais aptaujas dalībnieks, kurš asistenta pakalpojumu saņem pēc jaunajiem nosacījumiem, saņem arī transporta izdevumu kompensāciju (23.2%). Respondentu atbildes uzrāda satraucošu situāciju, kad 39.7% asistenta pakalpojumu saņēmējiem apgalvo, ka nav informēti par transporta izdevumu kompensācijas saņemšanas iespēju.

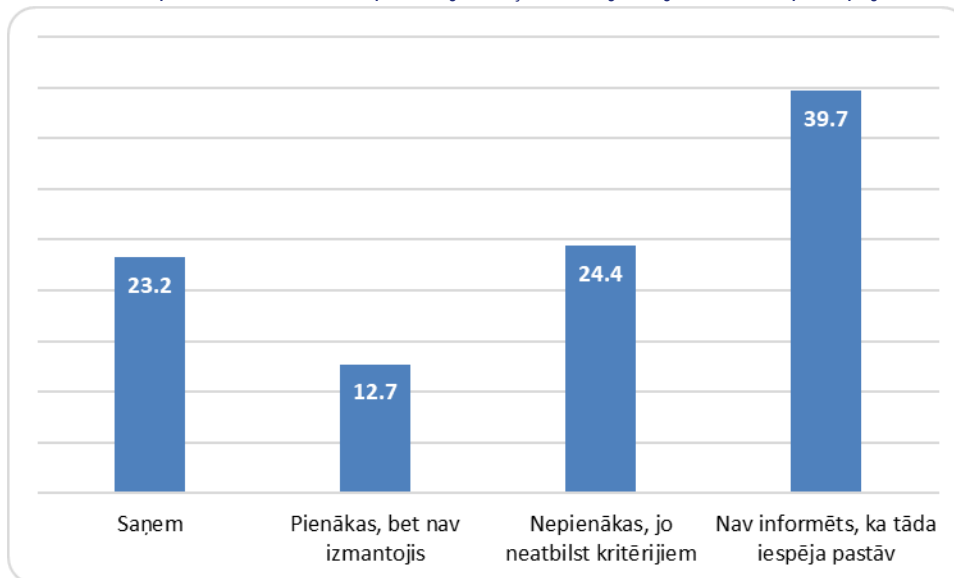
Respondentu, kuri nav informēti par transporta izdevumu kompensācijas saņemšanas iespēju, sadalījums pēc funkcionālo traucējumu veidiem ir sekojošs:

Personas ar GRT	– 39.8%
Personas ar redzes traucējumiem	– 16.3%
Personas ar kustību traucējumiem	– 65.0%
Personas ar citiem funkcionāliem traucējumiem	– 37.4%

Savukārt respondentu, kuri nav informēti par transporta izdevumu kompensāciju saņemšanas iespēju, sadalījums pēc dzīvesvietas ir sekojošs:

Rīga	– 57.6%
Cita valstspilsēta	– 20.1%
Novadu pilsēta	– 11.4%
Lauku teritorija	– 10.9%

30.att. Transporta izdevumu kompensācijas saņemšana jaunajā asistenta pakalpojumā (%)

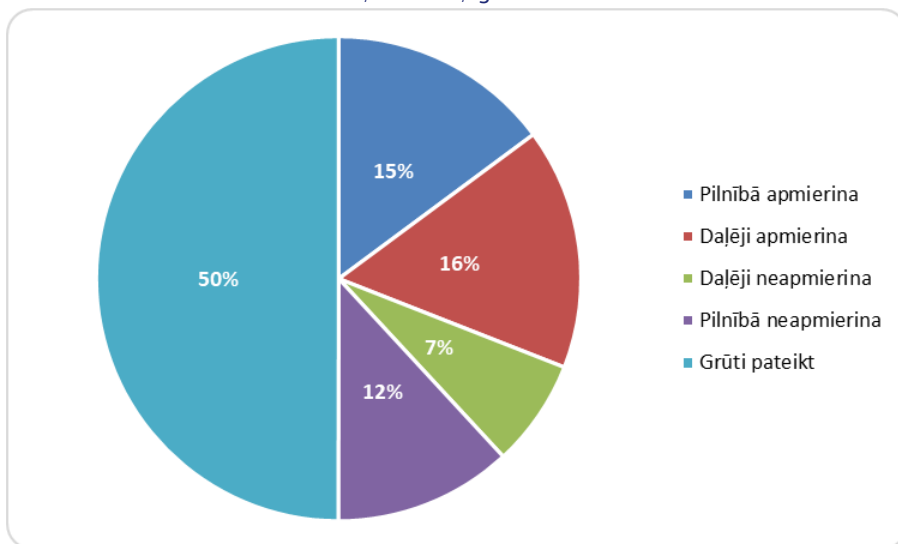

Bāze: tie, kuri saņem pakalpojumu pēc jaunajiem nosacījumiem, n=572.

15. Apmierinātība ar jaunajiem transporta izdevumu kompensēšanas nosacījumiem.

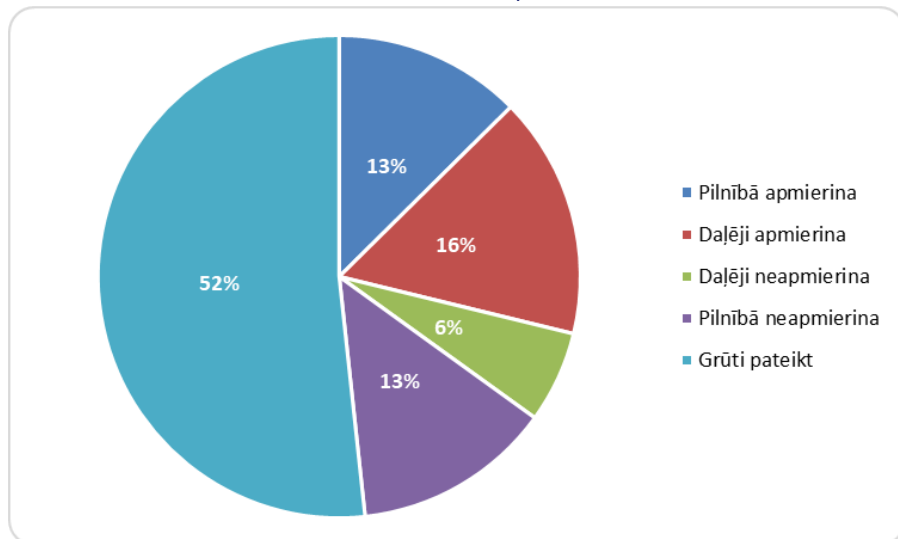
Kopumā pusei respondentu nav viedokļa par transporta izdevumu kompensēšanas nosacījumiem jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā – noteiktajiem dienas/ mēneša/ gada limitiem vai jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti, kas varētu būt skaidrojams ar to, ka ievērojama daļa respondentu transporta izdevumu kompensāciju nav izmantojuši. Tomēr aptaujas dalībnieku atbildes liecina, ka to respondentu vidū, kuri ir izteikuši noteiktu viedokli, ar transporta izdevumu kompensācijas nosacījumiem apmierināto skaits ir lielāks nekā to, kuri ar šiem nosacījumiem ir neapmierināti – ar jaunajā kārtībā noteiktajiem dienas/ mēneša/ gada limitiem apmierināti ir 31% respondentu, neapmierināti ir 19%, savukārt ar jaunajā kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti apmierināti ir 29%, bet neapmierināti 19% respondentu.

31.att. Apmierinātība ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem transporta izdevumu kompensēšanas dienas/ mēneša/ gada limitiem

Bāze: tie, kuri saņem vai ir informēti par transporta izdevumu kompensāciju, n=345.

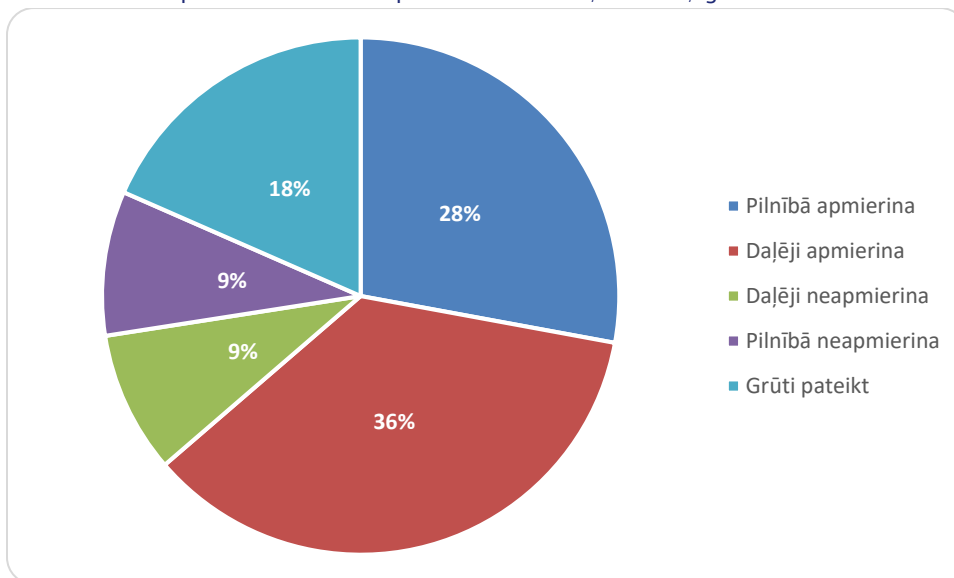
32.att. Apmierinātība ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti

Bāze: tie, kuri saņem vai ir informēti par transporta izdevumu kompensāciju, n=345.

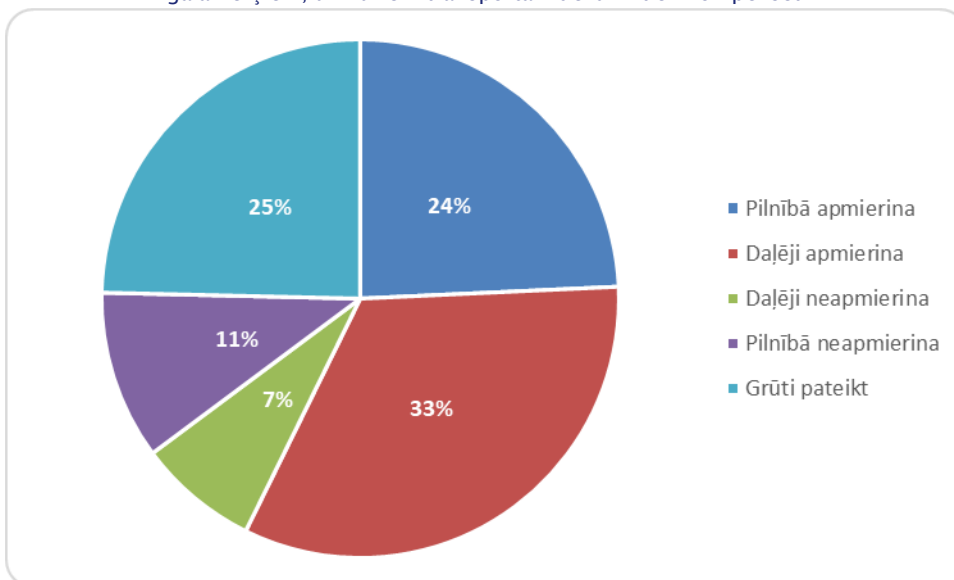
Atbilžu sadalījums uz šiem diviem jautājumiem ievērojami atšķiras, ja aplūkojam tikai to respondentu atbildes, kuri saņem transporta kompensācijas. Šo respondentu vidū vērojama daudz lielāka apmierinātība ar jaunajiem transporta izdevumu kompensēšanas nosacījumiem – kopumā 64% to respondentu, kuri saņem transporta izdevumu kompensāciju jaunajā asistenta pakalpojumā, ir apmierināti ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem dienas/ mēneša/ gada limitiem, kā arī 57% ir apmierināti ar jaunajā kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti.

33.att. Transporta kompensācijas saņēmēju apmierinātība ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem transporta izdevumu kompensēšanas dienas/ mēneša/ gada limitiem

Bāze: tie, kuri saņem transporta izdevumu kompensāciju, n=133.

34.att. Transporta kompensācijas saņēmēju apmierinātība ar jaunajā asistenta pakalpojuma kārtībā noteiktajiem galamērķiem, uz kuriem transporta izdevumi tiek kompensēti

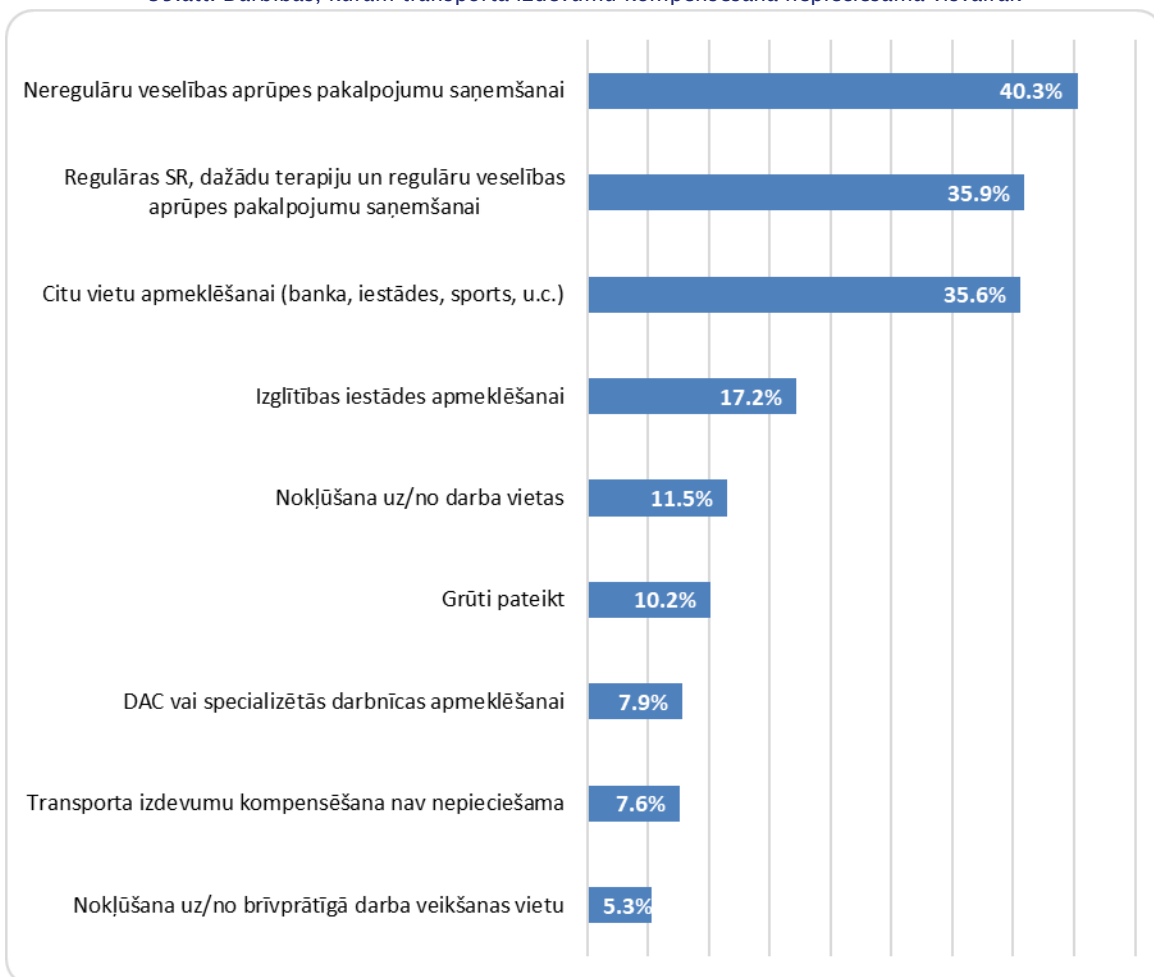
Bāze: tie, kuri saņem transporta izdevumu kompensāciju, n=133.

16. Transporta izdevumu kompensēšanas nepieciešamība.

Aptaujas gaitā tika noskaidrotas tās darbības, kurām transporta izdevumu kompensēšana nepieciešama visvairāk, pat ja šobrīd tāda nepienākas. Saskaņā ar sniegtajām atbildēm, galvenie iemesli, kādēļ asistenta pakalpojuma saņēmējiem ir nepieciešama transporta izdevumu kompensācija, ir veselības aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu un dažādu terapiju saņemšanai, kā arī tādu vietu apmeklēšanai kā bankas, iestādes, sports, u.c. Šo atbilžu sadalījumu neietekmē respondentu dzīvesvieta.

Jāpiebilst, ka respondentiem bija iespēja atzīmēt vairākus atbilžu variantus (ne vairāk kā 2 darbības, kurām transporta izdevumu kompensēšana nepieciešama visvairāk), tādēļ procentu kopsumma šajā jautājumā pārsniedz 100%, kopējais atbilžu skaits n=1295.

35.att. Darbības, kurām transporta izdevumu kompensēšana nepieciešama visvairāk

Bāze: visi respondenti (N=756)

Aplūkojot respondentu atbildes, kuras snieguši asistenta pakalpojuma saņēmēji dažādās vecuma grupās, jāsecina, ka, izņemot nepilngadīgos aptaujas dalībniekus, kuriem transporta izdevumu kompensēšana visvairāk nepieciešama izglītības iestādes apmeklēšanai un regulāras sociālās rehabilitācijas, dažādu terapiju un regulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, visu pārējo vecuma grupu

dalībniekiem kā svarīgākās darbības dominē neregulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšana un citu vietu apmeklēšana (banka, iestādes, sports, u.c.). Savukārt atbilžu sadalījums, dalot respondentus pēc funkcionālo traucējumu veida, liecina, ka cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem un cilvēkiem ar citiem funkcionālajiem traucējumiem transporta izdevumu kompensēšanu vissvarīgāk ir saņemt regulāras sociālās rehabilitācijas, dažādu terapiju un regulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, kā arī neregulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai, savukārt cilvēkiem ar redzes traucējumiem un cilvēkiem ar kustību traucējumiem transporta izdevumu kompensēšana visvairāk ir nepieciešama neregulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai un citu vietu apmeklēšanai (banka, iestādes, sports, u.c.).